

Nr 99

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1957/58 m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

1:o) **Vissa för flera försvarsförvaltningar gemensamma frågor.** I propositionen nr 110 har Kungl. Maj:t (punkt 1, s. 3—23 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957) föreslagit riksdagen att dels godkänna vad i berörda statsrådsprotokoll föreslagits beträffande sättet för avlöningskostnadernas bestridande, extraordinariesättning av tjänster, omplacering och utnyttjande av tjänster m. m., dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att i anslutning till genomförandet av de personalförändringar som för budgetåret 1957/58 föreslås beträffande försvarets civilförvaltning, armétygförvaltningen, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen vidtaga särskilda övergångsåtgärder enligt vad i nämnda statsrådsprotokoll angivits.

I 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 26) uttalades att en översyn borde ske av organisation och personalbehov vid de centrala försvarsförvaltningar som erhållit ändrad organisation genom beslut vid 1954 års riksdag, nämligen försvarets civilförvaltning, armétygförvaltningen, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen, samt att särskilda sakkunniga avsåges bli tillkallade för att verkställa en dylik översyn. Såsom anmäldes till 1957 års statsverksproposition (bil. 6, s. 26) har i anslutning härtill, med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 januari 1956, tre sakkunniga tillkallats för uppgiften. De sakkunniga, som antagit benämningen 1956 års försvarsförvaltnings-sakkunniga, har den 22 september 1956 framlagt betänkande (stencilerat) med synpunkter och förslag i anledning av det ditintills verkställda översynsarbetet. Yttrandet över betänkandet har avgivits av överbefälhavaren, chefen för armén, chefen för marinen, chefen för flygvapnet, försvarets civilförvaltning, fortifikationsförvaltningen, armétygförvaltningen, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen, flygförvaltningen, försvarets förvaltningsdirektion, försvarets forskningsanstalt och statskontoret.

De sakkunnigas förslag omfattar försvarets civilförvaltning samt huvuddelarna av de tre tygförvaltande verken, armétygförvaltningen, marinför-

valtningen och flygförvaltningen. Dock behandlas icke armétygförvaltningens förrådsbyråer, varjämte de sakkunniga anmäler sin avsikt att föranstalta om en särskild undersökning av centralsektioner, centraldetaljer och enheter med liknande arbetsuppgifter. Arméintendenturförvaltningen har icke berörts av det hittillsvarande översynsarbetet liksom icke heller intendenturförvaltningsorganen inom marin- och flygförvaltningarna. De sakkunniga avser att framdeles överse även försvarets sjukvårdsstyrelses organisation m. m.

De sakkunnigas förslag i de delar, varom i förevarande sammanhang är fråga, redovisas i propositionen å s. 3—13, vartill torde få hänvisas.

Departementschefen framhåller, att försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltningstjänst reformerades i väsentliga hänseenden enligt beslut vid 1954 års riksdag, varvid försvarets civilförvaltning, armétygförvaltningen, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen erhöll den struktur de för närvarande har. Då departementschefen i 1956 års statsverksproposition anmälde sin avsikt att föranstalta om en översyn av organisation och personalbehov vid ifrågavarande förvaltningar, uttalade departementschefen samtidigt att han ansåg det klarlagt att den nya organisationen var mer ändamålsenlig än den gamla samt att den i stort sett motsvarat förväntningarna. Detta uttalande anser departementschefen ha bekräftats genom resultatet av det översynsarbete som hittills utförts av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga, vilka utfört en värdefull inventering av förvaltningarnas organisation och personalbehov m. m. Översynsarbetet bör enligt departementschefens mening fortsätta med återstående delar av försvarsförvaltningarna. Det är önskvärt att resultaten av det fortsatta arbetet föreligger vid sådan tidpunkt att de kan beaktas i samband med anslagsprövningen för budgetåret 1958/59.

De sakkunniga har i samband med den nu verkställda översynen ansett sig böra föreslå betydande personalförstärkningar, vilka kan beräknas draga en nettokostnad av nära fyra miljoner kronor. Som departementschefen redan tidigare uttalat i olika sammanhang är emellertid det ekonomiska utrymme som för nästa budgetår kan avses för försvarsändamål mycket begränsat. Departementschefen ansluter sig därför till statskontorets uppfattning att erforderliga personalförstärkningar inom försvarsförvaltningarna bör genomföras i etapper. Nettokostnaden för de personalförändringar, som departementschefen i enlighet härmed ansett sig kunna tillstyrka för nästa budgetår, uppgår till icke fullt en fjärdedel av kostnaden enligt förvaltningssakkunnigas förslag. Det bör emellertid påpekas, att de förslag till anslag för materielanskaffning under nästa budgetår som framlagts i årets statsverksproposition i flera fall inneburit rätt avsevärda prutningar på myndigheternas äskanden. I statsverkspropositionen har departementschefen också uttalat att en viss återhållsam-

het beträffande anskaffningen av s. k. konventionella vapen kunde vara befogad; större uppmärksamhet borde enligt departementschefens mening i stället ges åt planering av vapen m. m. för ett längre bort liggande tidskede. Mot denna bakgrund har framför allt en kvalitativ förstärkning av förvaltningarna ansetts önskvärd. Inom den begränsade ram som stått till förfogande har departementschefen därför ansett företräde böra ges åt de av de sakkunniga föreslagna löneregleringarna samt åt en förstärkning av den tekniska personalen, främst med tanke på utvecklingsarbetet inom elektroområdet. Häruöver har en begränsad förstärkning i personellt hänseende ansetts böra tillföras vissa enligt de sakkunnigas mening klart underbemannade organ såsom inköpsavdelningen, verkstadsbyrån och normaliebyrån inom marinförvaltningen samt flygförvaltningens försökscentral.

Då de personalförstärkningar, som departementschefen sålunda föreslår, är av väsentligt mindre omfattning än de som föreslagits av de sakkunniga, anses några extraordinära åtgärder för tillgodoseende av lokalbehoven icke erfordras.

Enär ett icke obetydligt antal tjänster föreslås utgå ur organisationen, torde det vara erforderligt att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens medgivande att vidtaga vissa övergångsanordningar liknande dem som vidtogs i samband med 1954 års omorganisation av försvarsförvaltningarna. Departementschefen återkommer med hemställan härom i det följande.

De sakkunniga har gjort vissa uttalanden rörande principiella frågor inom tyg- och civilförvaltningstjänsten. Vad de sakkunniga sålunda anfört ger departementschefen icke i detta sammanhang anledning till särskilt uttalande. Vissa av de sakkunniga framförda synpunkter är av den natur att de lämpligen bör vidare bearbetas av försvarets förvaltningsdirektion.

De sakkunnigas förslag att chefen för försvarets forskningsanstalt skall ingå som ledamot av försvarets förvaltningsdirektion anser departementschefen sig böra biträda. Departementschefen erinrar om att statsutskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1956: 4 funnit det böra prövas om chefen för forskningsanstalten skall ingå som ledamot av direktionen. Frågan om att utsträcka förvaltningsdirektionens samordnande verksamhet till forskningsanstalten synes departementschefen däremot böra ytterligare prövas. I samband härmed vill departementschefen nämna att han icke står främmande för tanken att det kan vara befogad att numera, sedan viss erfarenhet vunnits, delvis ompröva frågor om direktionens uppgifter och verksamhetsformer.

Vad de sakkunniga anfört i fråga om behovet i armétygförvaltningen av att åt en befattningshavare anförtros att närmast under souschefen utöva viss ledande och samordnande verksamhet har enligt departementschefens mening klart styrkt att en dylik anordning skulle innebära en

effektivisering i organisatoriskt hänseende. Departementschefen vill därför tillstyrka att fälttygmästaren erhåller ställning såsom ställföreträdande souschef i armétygförvaltningen.

I likhet med de sakkunniga anser departementschefen det angeläget att robotverksamheten inom försvaret intensifieras, och departementschefen vill understryka vad de sakkunniga anfört härom. Betydelsen för försvarets framtida utformning av att robotutvecklingen inom ramen för tillgängliga resurser påskyndas och lägges upp efter så rationella linjer som möjligt är uppenbar. Det är också angeläget att anvisade anslag för robotverksamheten utnyttjas på effektivaste sätt. I samband härmed vill departementschefen framhålla, att de möjligheter att inköpa robotar från utlandet, som kan föreligga, bör noggrant prövas. Med hänsyn till den avvisande hållning som flertalet remissinstanser intagit till de sakkunnigas förslag om att inrätta ett särskilt utrednings- och samordningsorgan direkt underställt Kungl. Maj:t är departementschefen i dagens läge icke beredd att biträda detta förslag. I anslutning härtill anser departementschefen sig icke heller böra för närvarande föreslå någon intern omorganisation av robotbyrån, utan byrån bör tills vidare bibehållas vid nuvarande organisation. Däremot anser departementschefen, i likhet med de sakkunniga, nödvändigt att ett organ för marina anpassningsfrågor beträffande robotvapen tillkommer och biträder för den skull de sakkunnigas förslag om inrättande av ett robotkontor i marinförvaltningen. Departementschefen utgår från att överbefälhavaren och försvarsgrenscheferna ägnar robotfrågorna ingående uppmärksamhet och till Kungl. Maj:t inkommer med de förslag till intensifiering av robotverksamheten som kan finnas påkallade.

De skäl som anförts för en decentralisering av förvaltningarnas kassa- verksamhet finner departementschefen bärande och tillstyrker därför att en sådan anordning kommer till stånd. Det förutsättes få ankomma på försvarets civilförvaltning att i samråd med riksräkenskapsverket utarbeta förslag till bestämmelser rörande civilförvaltningens befogenheter i fråga om kassaverksamheten i förhållande till övriga centrala förvaltningar. I samband med omorganisationen bör organisationsundersökningar ske i enlighet med vad de sakkunniga föreslagit.

Till vad de sakkunniga uttalat rörande vikten av en rationell anslagsövervakning och en effektiv intern anslagsförvaltning inom de tygförvaltande verken kan departementschefen helt ansluta sig. Departementschefen förutsätter att arbetet på att åstadkomma detta kommer att fortgå i huvudsaklig överensstämmelse med vad de sakkunniga angivit. I detta sammanhang må nämnas att departementschefen vid anmälan av marin- och flygförvaltningarnas omkostnadsanslag i det följande återkommer med förslag om medelsanvisning för förhyrning av hålkortsanläggning för dispositionsbokföring.

Ehuru departementschefen av ekonomiska skäl icke för närvarande kan tillmötesgå de sakkunnigas förslag om personalförstärkning för de interna rationaliseringsorganen, delar han deras uppfattning om betydelsen av en fortlöpande intern rationalisering. Departementschefen förutsätter att förvaltningarna ägnar denna fråga särskild uppmärksamhet.

De sakkunniga har föreslagit att i princip samtliga avlöningskostnader för civil personal i de materielförvaltande verken skall bestridas från ämbetsverkens avlöningsanslag. För egen del kan departementschefen ansluta sig till denna uppfattning. Av tekniska skäl är det emellertid icke möjligt att genomföra förslaget redan från och med nästa budgetår. Departementschefen räknar emellertid med att överförandet bör kunna ske med början den 1 juli 1958.

Frågan om vidgad användning av pensionsbildande tjänster inom försvarsförvaltningarna skulle enligt direktiv till de sakkunniga särskilt övervägas. Av de sakkunniga har starka skäl anförts för en utvidgad extraordinariesättning av tjänster inom de materielförvaltande verken. Departementschefen ansluter sig helt till förslaget att de i organisationen ingående tjänsterna i princip göres pensionsberättigande. I enlighet härmed föreslår departementschefen att i detta sammanhang riksdagens medgivande inhämtas till att befintliga extra tjänster i högre lönegrad än Cg 25 vid försvarsgrensförvaltningarna uppföres såsom extra ordinarie. Om och i den mån möjligheterna till extraordinariesättning tills vidare anses i vissa avseenden böra begränsas — departementschefen åsyftar här närmast att översynsarbetet ej slutförts beträffande vissa delar av tygförvaltningstjänsten samt att någon översyn ännu ej ägt rum beträffande intendenturförvaltningsorganen — bör det ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga föreskrifter.

Vad de sakkunniga föreslagit i syfte att förena smidigare regler för anställande och fördelning av personal med kravet på en fast organisation kan departementschefen i huvudsak ansluta sig till. Vissa modifieringar i det av de sakkunniga föreslagna systemet kan emellertid bli erforderliga enär departementschefen förutsätter att sakanslag övergångsvis användes för avlönande av personal. Vidare kan vad försvarets civilförvaltning anført om bemyndigande för förvaltning att inom ett maximerat antal tjänster utbyta högre tjänster mot lägre vara förtjänt av beaktande; under alla omständigheter måste antalet tjänster på sakanslag maximeras genom beslut av Kungl. Maj:t. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser i ämnet. Förslaget att upptaga en särskild av riksdagen maximerad post under avlöningsanslagen för anställande av tillfällig personal biträder departementschefen. Givetvis skall vedertagna principer för lönegradsplacering användas då posten utnyttjas. Posten bör vidare få utnyttjas endast för tillgodoseende av arbetskraftbehov som på förhand kan antagas icke bli av längre var-

aktighet. Även i denna fråga bör det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga närmare föreskrifter. För försvarets civilförvaltning bör icke någon ändring ske i nuvarande ordning i förevarande hänseenden; något sådant torde ej heller ha avsetts av de sakkunniga. Såsom de sakkunniga förutsatt bör vidare ifrågavarande anordning ej tillämpas vid arméintendenturförvaltningen samt undantag från tillämpningen ske beträffande vissa enheter inom de tygförvaltande verken.

De sakkunniga har föreslagit att sammanlagt 19 tjänster för byråchef i 10 lönegraden å löneplan 2 alltjämt skall vara placerade i denna lönegrad. Samtidigt föreslås att två byråchefstjänster i Ca (Ma) 37 å flygförvaltningens flygplanavdelning skall nedflyttas till Cp (Mp) 10. Tjänsten som chef för flygplanbyrån å samma avdelning föreslås däremot skola hänföras till lönegrad Mp/Cp 13. De sakkunnigas ordförande har anmält avvikande mening och föreslagit att ifrågavarande tjänster skall placeras i lönegrad Cp (Mp) 13. Departementschefen anser sig numera böra tillstyrka att ifrågavarande nu i 10 lönegraden å löneplan 2 uppförda byråchefstjänster uppflyttas till lönegrad 13. Samtidigt bör, som de sakkunniga föreslagit, de tjänster som nu är extra ordinarie upptagas som ordinarie. Jämväl de tre tjänsterna för byråchef å flygförvaltningens flygplanavdelning samt tjänsten som chef för elektroavdelningens flygelektriska sektion bör hänföras till lönegrad Cp (Mp) 13; benämningen av sistnämnda enhet föreslår departementschefen samtidigt ändrad till byrå.

I fråga om förvaltningarnas detaljorganisation bör det liksom hittills ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa byråernas indelning i sektioner och fristående detaljer, medan sektionernas indelning i detaljer ankommer på vederbörande myndighet. Departementschefen vill emellertid bestämt understryka de sakkunnigas uttalande om att de i sektion ingående detaljerna ej får betraktas som fasta organisationsenheter.

De förslag till organisationsförändringar, indragning och inrättande av tjänster, som departementschefen framlägger i samband med anmälan av de olika ämbetsverkens avlöningsanslag, grundas med något enstaka undantag på de sakkunnigas förslag. Departementschefen avser därför att i samband därmed lämna kortfattade redogörelser för detaljförslagen i de delar de föranleder förslag från departementschefens sida. Prövningen av förslag om flyttning av tjänster mellan olika enheter samt om ändrade tjänstebenämningar förutsättes i allmänhet ankomma på Kungl. Maj:t. I den mån så är fallet behöver redogörelse för de sakkunnigas förslag i dessa hänseenden icke lämnas här. Slutligen förutsätter departementschefen — där ej annat framgår av sammanhanget — att placering av de tjänster, som nu föreslås till inrättande, tills vidare endast skall ske till souschefen direkt underställd enhet, d. v. s. avdelning eller fristående byrå (motsvarande); de nya tjänsterna hör därvid användas för de arbetsuppgifter som anses mest angelägna, dock endast för sådana uppgifter som

enligt de sakkunnigas förslag skulle ankomma på tjänsteman i den lönegrad vartill vederbörande tjänst hänföres.

Riksdagen har för budgetåren 1954/57 bemyndigat Kungl. Maj:t att i avseende å de under arméns och marinens allmänna avlöningsanslag redovisade militära och civilmilitära kårerna samt den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder — såsom meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m. — som betingas av övergången till den nya förvaltningsorganisationen. Motsvarande bemyndigande erfordras även för budgetåret 1957/58. Till frågan om utverkande av sådant bemyndigande avser departementschefen att återkomma i samband med att departementschefen framlägger slutliga medelsäskanden för arméns, marinens och flygvapnets avlöningsanslag. De förändringar som för nästa budgetår föreslås beträffande den militära och civilmilitära personalen i förvaltningarna är däremot icke flera än att anpassning beträffande staterna eller personalens utnyttjande lämpligen kan vidtagas i anslutning till dem.

Departementschefen återkommer till förslag beträffande de olika myndigheterna vid anmälan av deras avlöningsanslag för nästa budgetår.

Utskottet. Departementschefens föreliggande förslag är grundat på en av särskilt tillkallade sakkunniga, 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga, verkställd översyn av organisationen och personalbehovet vid försvarets civilförvaltning och huvuddelarna av armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen. De sakkunnigas förslag innebär för ifrågavarande ämbetsverks vidkommande betydande personalförstärkningar, vilka beräknas draga en nettokostnad av nära 4 miljoner kronor. Personalförändringarna äro i huvudsak föranledda av den fortgående tekniska utvecklingen på försvarets område. Det har sålunda befunnits angeläget, att större uppmärksamhet gives åt planering av vapen m. m. för ett längre bort liggande tidsskede. Ur denna synpunkt har framför allt en kvalitativ förstärkning av förvaltningarna ansetts önskvärd. Utskottet delar departementschefens uppfattning, att företräde därvid bör givas åt en förbättring av löneställningarna samt åt en förstärkning av den tekniska personalen, främst med tanke på utvecklingsarbetet inom elektroområdet. Härutöver har en begränsad förstärkning i personellt hänseende ansetts böra tillföras vissa underbemannade organ såsom inköpsavdelningen, verkstadsbyrån och normaliebyrån inom marinförvaltningen samt flygförvaltningens försökscentral.

Utskottet, som anser en häremot svarande organisations- och personalförstärkning vara motiverad, delar departementschefens uppfattning om att denna kostnadskrävande utbyggnad bör ske etappvis. Utskottet finner i likhet med departementschefen, att i rådande läge härav föranledda kostnader för nästa budgetår begränsas till i runt tal 1 miljon kronor.

Departementschefen har vidare framlagt vissa förslag, som beröra frågor av principiell natur. Förslaget om att chefen för försvarets forskningsanstalt skall ingå som ledamot av försvarets förvaltningsdirektion står i överensstämmelse med den uppfattning, varåt utskottet tidigare givit uttryck, och tillstyrkes alltså. Ej heller synes något vara att erinra mot att fälttygmästaren erhåller ställning såsom ställföreträdande souschef i armétygförvaltningen. Utskottet vill starkt understryka betydelsen för försvarets framtida utformning av att robotutvecklingen inom ramen för tillgängliga resurser påskyndas och lägges upp efter så rationella linjer som möjligt. En effektiv samordning av robotverksamhetens olika grenar är enligt utskottets mening påkallad, ej minst med hänsyn till den snabba och kostnadskrävande tekniska utvecklingen. Utskottet utgår liksom departementschefen från att överbefälhavaren och försvarsgrenscheferna ägna robotfrågorna ingående uppmärksamhet och till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag till intensifiering av robotverksamheten, som kunna befinnas påkallade. Mot inrättande av ett robotkontor i marinförvaltningen har utskottet icke något att erinra.

Beträffande frågan om avlöningskostnadernas fördelning mellan avlönings- och sakanslag vill utskottet på anförda skäl tillstyrka, att kostnaderna för avlöning av civil personal i de materielförvaltande verken i princip skola bestridas av ämbetsverkens avlöningsanslag.

Under förevarande punkt har även berörts frågan om vidgad användning av pensionsbildande tjänster inom försvarsförvaltningarna. Utskottet finner riktigt, att de i organisationen ingående tjänsterna i princip göras pensionsberättigande. I anledning härav tillstyrker utskottet, att befintliga extra tjänster i högre lönegrad än Cg 25 vid dessa förvaltningar uppföras såsom extra ordinarie.

Utskottet har icke något att erinra mot att Kungl. Maj:t bemyndigas vidtaga vissa övergångsordningar liknande dem, som vidtogos i samband med 1954 års omorganisation av försvarsförvaltningarna.

Vad departementschefen under förevarande punkt i övrigt anført har icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna vad i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957 föreslagits beträffande sättet för avlöningskostnadernas bestridande, extraordinariesättning av tjänster, omplacering och utnyttjande av tjänster m. m.;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att i anslutning till genomförandet av de personalförändringar som för budgetåret 1957/58 föreslås beträffande försvarets civilförvaltning, armétygförvaltningen, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen vidtaga särskilda övergångsåtgärder enligt vad i förberörda statsrådsprotokoll angivits.

2:o) **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 4) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 4 265 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 2, s. 23—29) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 260 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4 293 000 kronor.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga i de delar, varom i förevarande sammanhang är fråga, redovisas i propositionen å s. 24—27, vartill torde få hänvisas.

Departementschefen framhåller, att de förslag till ändringar i organisation och personaluppsättning, som 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga lagt fram beträffande försvarets civilförvaltning, medför ett behov av 12 nya tjänster medan 28 tjänster kan indragas. Kostnadsminskningen uppgår — även med beaktande av vissa av de sakkunniga föreslagna lönegradsuppflyttningar — till drygt 200 000 kronor. Indragningarna i civilförvaltningen föranleder visserligen i ett fåtal fall behov av nya tjänster inom andra delar av den centrala försvarsförvaltningen. Detta sammanhänger emellertid huvudsakligen med den decentralisering av civilförvaltningens kassaverksamhet, som departementschefen redan vid anmälan av punkten 1 i det föregående ansett sig böra tillstyrka. Ett genomförande av de sakkunnigas förslag beträffande civilförvaltningen innebär således totalt sett en betydande rationalisering.

Departementschefen har funnit de sakkunnigas förslag väl avvägt och kan till alla delar ansluta sig till vad de föreslagit såväl i fråga om organisatoriska förändringar som när det gäller förändringar beträffande antalet tjänster och vissa tjänsters lönegradsplacering.

Som de sakkunniga anfört bör medel för avlöande av sex kontorister i Ca 13 på försvarsgrenarnas personalförteckningar, som utnyttjas för civilförvaltningens avlöningscentral, beräknas under civilförvaltningens avlöningsanslag. Kontoristtjänsterna bör uppföras på civilförvaltningens personalförteckning, varvid motsvarande antal tjänster vid försvarsgrenarna kan utgå. Förslag härom framlägges i det följande vid anmälan av arméns och flygvapnets avlöningsanslag.

I enlighet med förslag av civilförvaltningen bör fem tjänster för kontorsbiträde i Ca 8 avföras ur ämbetsverkets personalförteckning.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

Utskottet. De av departementschefen i rationaliserande syfte föreslagna ändringarna i organisationen och personaluppsättningen beträffande här ifrågavarande ämbetsverk finner utskottet godtagbara, varför desamma tillstyrkas. Mot anslagsberäkningarna har utskottet icke något att erinra.

Åberopande vad utskottet sålunda och under punkt 1 i det föregående anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957 föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 885 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	18 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	2 148
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 385 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	985 552
	<hr/>
	Summa kronor 4 276 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	16 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 4 260 000

c) till *Försvarets civilförvaltning*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 260 000 kronor.

3:o) **Försvarets civilförvaltning: Omkostnader.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 4) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets civilförvaltning: Omkostnader för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 870 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 3, s. 29—31) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 870 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 800 000 kronor.

Det ökade medelsbehovet föranledes av höjda traktamenten och ökad reseverksamhet, höjda ersättningar till städningpersonal samt utökning av hålkortscentralen. Vidare har räknats med att kostnaderna för sär-

tryck av statsliggaren över IV huvudtiteln m. m. från och med nästa budgetår belastar anslaget till publikations- och blankettryck.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 870 000 kronor.

4:o) **Armétygförvaltningen: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 12) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Armétygförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 12 925 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 4, s. 31—46) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för armétygförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för armétygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Armétygförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 12 600 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 11 820 000 kronor.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga i de delar, varom i förevarande sammanhang är fråga, redovisas i propositionen å s. 36—42, vartill torde få hänvisas.

Departementschefen framhåller, att det, som redan tidigare anförts under punkt 1 i det föregående, av ekonomiska skäl icke är möjligt att för nästa budgetår helt genomföra försvarsförvaltningssakkunnigas förslag. Som departementschefen jämväl nämnt tidigare har därför en begränsning måst ske till de delar av de sakkunnigas förslag som bedömts vara mest angelägna. De förslag till förändringar beträffande armétygförvaltningen, som departementschefen med denna utgångspunkt ansett böra genomföras under nästa budgetår, redovisas i det följande.

Departementschefen har redan under punkt 1 förklarat sig biträda de sakkunnigas förslag att fälttygmästaren skall få ställning som ställföreträdande souschef i armétygförvaltningen. Kostnaderna för ett ställföreträdararvode om 1 500 kronor bör i enlighet härmed inräknas i ämbetsverkets avlöningsanslag.

De sakkunnigas förslag att provskjutningscentralen skall inordnas i vapenavdelningen anser departementschefen sig kunna biträda.

Genom den föreslagna omorganisationen av vapenavdelningens kontrollbyrå kan en betydande besparing i avlöningskostnader vinnas. Den föreslagna organisationen är vidare mer rationellt utformad än den nuvarande. Departementschefen anser det därför angeläget att omorganisationen kommer till stånd. I fråga om organisationens utformning har departementschefen ej funnit anledning till erinran mot de sakkunnigas förslag. Depar-

tementschefen tillstyrker därför att nya tjänster — samtliga extra ordinarie — tillkommer och befintliga tjänster drages in i överensstämmelse med de sakkunnigas förslag samt räknar med föreslagna omflyttningar av befintliga tjänster inom ämbetsverket. Frågan om överförandet av vissa tjänster till armétygförvaltningens lokalmyndigheter avser departementschefen att framdeles anmäla för Kungl. Maj:t, som äger fatta beslut i ämnet. Till frågan om utnyttjandet av en beställning för kapten, som utgår ur organisationen, återkommer departementschefen senare vid anmälan av arméns avlöningsanslag.

Vad de sakkunniga föreslagit beträffande handläggning av frågor rörande maskeringsmateriel har ej givit departementschefen anledning till erinran.

Med anledning av de sakkunnigas övriga förslag till personalförändringar beträffande vapenavdelningen föreslår departementschefen att tjänster inrättas för en förste byråingenjör i Ce 29 och två byråingenjörer, varav en i Ce 27 och en i Ce 25, samt att nio tjänster för ingenjör i reglerad befordringsgång och en tjänst för ingenjör i Ce 23 utgår ur organisationen.

Förslaget om uppdelning av den nuvarande brosektionen inom fordonsavdelningens fältarbetsbyrå i två sektioner, en projektsektion och en brosektion, kan departementschefen biträda.

Den kapten ur kustartilleriet som för närvarande tjänstgör inom fordonsbyråns bilsektion bör utgå ur armétygförvaltningens organisation. Den i marinförvaltningen vakanthållna löjtnantsbefattningen erfordras ej heller. I samband med anmälan av marinens avlöningsanslag i det följande avser departementschefen att återkomma till frågan om beställningarnas utnyttjande.

Det föreslagna utbytet av en tjänst för kanslibitråde och en för biträdande ingenjör mot tjänster för tekniskt biträde respektive kontorsskrivare föranleder icke någon erinran från departementschefens sida.

I enlighet med vad de sakkunniga föreslagit bör en specialradiosektion tillkomma inom elektroavdelningens telebyrå.

De för radaringenjör vid luftvärnsförband avsedda byråingenjörstjänsterna bör såsom de sakkunniga förutsatt redovisas vid förbanden. Frågan förutsättes framdeles få anmälas för Kungl. Maj:t, som äger besluta i ämnet.

Med anledning av vad de sakkunniga i övrigt föreslagit beträffande personalutökningar vid elektroavdelningen kan departementschefen för närvarande endast tillstyrka att tjänster inrättas för två förste byråingenjörer i Ce 29 och en byråingenjör i Ce 27.

Beträffande verkstadsavdelningen föreligger som de sakkunniga anfört med hänsyn till pågående rationaliseringsarbeten svårigheter att för närvarande bedöma avdelningens organisation och personalbehov på någon längre sikt. I likhet med de sakkunniga anser departementschefen därför en omprövning av avdelningens personalbehov vara påkallad framdeles.

Departementschefen räknar jämväl med att den till driftbyråns organisationssektion förlagda kassan indrages, så snart detta är möjligt.

Mot de sakkunnigas förslag att inordna den fristående reservdelssektionen i driftbyrån under benämningen verkstadsförrådssektion har departementschefen ingen erinran.

Som de sakkunniga föreslagit bör för driftbyråns arbetsstudiesektion tillkomma tre byråingenjörstjänster i Ce 25 i utbyte mot motsvarande antal tillfälligt anställda tjänstemän. De sakkunnigas förslag om ändrad benämning för vissa tjänster vid verkstadsavdelningen kan departementschefen också ansluta sig till.

För inköpsavdelningen bör inrättas tjänster för en byråassistent i Ce 25 och en assistent i Ce 23.

Departementschefen biträder förslaget om att inrätta en tjänst för förste byråintendent, avsedd för chef för normaliebyråns beskrivningssektion. Tjänsten bör uppföras i lönegrad Ce 29. Till frågan om utnyttjandet av en beställning för kapten, som i samband härmed kan utgå ur armétygförvaltningens organisation, återkommer departementschefen vid anmälan av arméns avlöningsanslag.

Departementschefen har tidigare under punkt 1 tillstyrkt de sakkunnigas förslag om decentralisering av förvaltningarnas kassaverksamhet. Vad de sakkunniga i anslutning härtill föreslagit beträffande inrättandet av en kassa för armétygförvaltningen inom administrativa byrån kan departementschefen biträda. I samband härmed bör två tjänster för kansli-skrivare i Ca 15 tillkomma och två tjänster för kontorsskrivare, en i Ca 19 och en i Ce 19, utgå. I likhet med de sakkunniga räknar departementschefen med att behov tills vidare föreligger av de nu tillfälligt inrättade tjänsterna för expeditionsvakter och biträden för skriv- och kontorsgöromål (telefonister).

Chefen för centralplaneringen bör som de sakkunniga föreslagit hänföras till lönegrad Ma/Ca 37, varvid en beställning för överste vid fälttygkåren bör utgå. Härtill återkommer departementschefen vid anmälan av arméns avlöningsanslag. För centralplaneringen bör vidare tillkomma en tjänst för byråintendent i Ce 27.

Som departementschefen tidigare anfört bör materielinspektionen tillföras en ingenjör i 21 lönegraden från vapenavdelningens kontrollbyrå.

I enlighet med vad departementschefen anfört under punkt 1 i det föregående föreslår departementschefen att de tjänster för byråchef som nu är placerade i Cs 10 utbytes mot tjänster i Mp/Cp 13 samt att tre tjänster för byråchef i Cp 10 uppflyttas till Cp 13. I övrigt anser departementschefen sig höra tillstyrka de förslag till ändrad lönegradsplacering för vissa tjänster som framlagts av försvarsförvaltningssakkunniga; dock bör med det föreslagna utbytet av en assistent i Ca 23 mot byråingenjör i Ca 25 å fordonsavdelningens fordonsbyrå tills vidare anstå. Med anledning av armétygförvaltningens förslag i ämnet föreslår departementschefen vidare att

en tjänst för förste byråingenjör i Ca 29, avsedd för driftbyråns arbetsstudiesektion, utbytes mot tjänst för byrådirektör i Ca 31. Till frågan om utbyte av en kaptensbeställning mot beställning för major återkommer departementschefen senare vid behandlingen av arméns avlöningsanslag.

I enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången för biträdespersonal bör 12 tjänster för kontorsbiträde i Ca 8 tillkomma i utbyte mot motsvarande extra ordinarie tjänster.

Såsom departementschefen anfört under punkten 1 i det föregående bör en särskild post beräknas under förevarande anslag för tillfälligt anställd personal.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

Utskottet finner skäl tala för att den förordade omorganisationen av vapenavdelningens kontrollbyrå kommer till stånd. Övriga förslag till omorganisations- och personalförändringar tillstyrkas jämväl. Ej heller har utskottet något att invända mot den verkställda anslagsberäkningen.

Åberopande vad utskottet sålunda och under punkt 1 i det föregående anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för armétygförvaltningen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957 föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för armétygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 970 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	302 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	6 960
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	75 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	5 535 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 960 040
	<hr/>
	Summa kronor 12 849 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	249 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 12 600 000

c) till *Armétygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 12 600 000 kronor.

5:o) **Armétygförvaltningen: Omkostnader.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 12) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Armétygförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 940 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 5, s. 46 och 47) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 940 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 720 000 kronor.

Av den föreslagna ökade medelsanvisningen avser 50 000 kronor anskaffning av kontorsteknisk utrustning och 170 000 kronor kostnadsökningar av automatisk natur.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Armétygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 940 000 kronor.

6:o) **Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 15) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 2 416 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 6, s. 48—51) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för arméintendenturförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för arméintendenturförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 330 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 190 000 kronor.

Departementschefen förutsätter att remonteringsdetaljen utgår ur arbetsverkets organisation. En befattning för pensionerad officer i 1: 32 och en kanslibiträdestjänst i Ca 11 kan därvid indragas.

Med anledning av förvaltningssakkunnigas förslag bör tjänster tillkomma för en assistent i Ca 23, en kansliskrivare i Ce 15 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål (administrativa byrån) samt för en assistent i Cg 23, en kontorist i Cg 13 och ett extra biträde för skriv- och kontorsgöromål (drivmedelsbyrån). Samtidigt kan en tjänst för kontorist i Ce 13 och ett arvodesanställt biträde utgå ur organisationen.

Med hänsyn till att ett speciellt behov av personalförstärkning för ökade arbetsuppgifter måste anses föreligga å förplägnads- och drivmedelsbyråerna föreslår departementschefen att — i avbidan på förvaltningssak-

kunnigas översyn — tjänster tillkommer för en förste kansliskrivare i Cg 17 respektive en assistent i Cg 21.

De å övergångsstat uppförda tjänsterna för biträdande köksföreståndare i Ca 14 och kansliskrivare i Ca 15 bör avföras ur personalförteckningen.

Anslaget kan därjämte nedräknas enär ett förvaltningsarvode utgår.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

Utskottet får, under erinran om vad under punkt 1 i det föregående anförts i ämnet, tillstyrka de under förevarande punkt föreslagna personalförändringarna. Mot den verkställda anslagsberäkningen har utskottet ej heller funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) ur personalförteckningen för arméintendenturförvaltningen utesluta tjänster för en kansliskrivare i lönegrad Ca 15 och en biträdande köksföreståndare i lönegrad Ca 14, båda å övergångsstat, samt en tjänst för kanslibitråde i lönegrad Ca 11;

b) fastställa följande avlöningsstat för arméintendenturförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	585 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	178 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 560
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 140 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	559 440
	<hr/>
	Summa kronor 2 464 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	134 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 2 330 000

c) till Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 330 000 kronor.

7:o) Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader. Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 15) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Arméintendentur-

förvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 223 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 7, s. 51 och 52) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 223 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 193 000 kronor.

Den föreslagna ökade medelsanvisningen är i huvudsak av automatisk natur.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 223 000 kronor.

8:o) **Marinförvaltningen: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 16) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 8 185 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 8, s. 52—69) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för marinförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Marinförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 8 770 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 7 860 000 kronor.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga i de delar, varom i förevarande sammanhang är fråga, redovisas i propositionen å s. 59—65, vartill torde få hänvisas.

Såsom redan anförts vid behandlingen av punkt 1 i det föregående har departementschefen av ekonomiska skäl icke funnit det möjligt att för nästa budgetår genomföra samtliga de personalförstärkningar m. m. som försvarsförvaltningssakkunniga funnit erforderliga. Förstärkningarna har därför måst begränsas så att endast vissa särskilt trängande behov i första hand tillgodoses. I fråga om marinförvaltningen har därvid en begränsad förstärkning av inköpsavdelningen, verkstadsbyrån och normaliebyrån samt vapenavdelningens telebyrå ansetts speciellt angelägen. Departementschefen vill här erinra om att han i förvaltningspropositionen (s. 343 f.) förklarade sig vara medveten om att det i propositionen angivna personalbehovet för inköpsavdelningen var knappt beräknat och att en viss ökning framdeles kunde komma att visa sig erforderlig. Beträffande normaliebyrån gjorde departementschefen ett uttalande av liknande innebörd.

Under punkt 1 har departementschefen tillstyrkt att ett robotkontor inrättas i marinförvaltningen.

I enlighet med vad sålunda anförts har departementschefen för nästa budgetår ansett sig böra föreslå följande förändringar beträffande marinförvaltningen.

Förslaget om inrättande av en centralsektion inom telebyrån biträder departementschefen. Sektionen bör organiseras i enlighet med de sakkunnigas förslag; dock anser departementschefen sig icke för närvarande kunna tillstyrka att den föreslagna tjänsten för ingenjör i 21 lönegraden tillkommer. I enlighet med de sakkunnigas förslag bör däremot på marinförvaltningens stat tillkomma beställningar för en kommandörkapten eller major samt för en kapten ur flottan eller kustartilleriet, varjämte en tjänst för driftingenjör i Ca 27 bör utbytas mot en byråingenjörstjänst i samma lönegrad. Vid behandlingen av marinens avlöningsanslag återkommer departementschefen med förslag i fråga om de två kaptensbeställningar som i samband härmed skall utgå ur marinförvaltningens organisation.

För telebyråns saksektioner föreslår departementschefen att tjänster tillkommer för en byrådirektör i Ce 31 (radarsektionen), två förste byråingenjörer i Ce 29, en byråingenjör i Ce 27 samt två ingenjörer, en i Ce 23 och en i Ce 21. Departementschefen räknar med att en av de föreslagna tjänsterna för förste byråingenjör tills vidare får utnyttjas inom skeppsbyggnadsavdelningen för frågor rörande helikoptermateriel.

För robotkontoret bör tjänster tillkomma i överensstämmelse med vad de sakkunniga föreslagit; civila tjänster bör därvid upptagas som extra ordinarie. Beträffande de två kaptensbeställningar i Md 27 i marinstaben, som i samband härmed föreslagits skola utgå, återkommer departementschefen med förslag vid behandlingen av marinens avlöningsanslag. I detta sammanhang vill departementschefen uttala att den av de sakkunniga angivna och av departementschefen tillstyrkta personaluppsättningen å robotkontoret måste anses tillräcklig för de uppgifter, som för närvarande avses skola ankomma på kontoret.

Den tjänst för förste kansliskrivare, som ej erfordras på artilleribyran, bör liksom ett biträde för skriv- och kontorsgöromål på vapenavdelningens expedition tills vidare utnyttjas för inköpsavdelningen. Tjänsten för kontorsskrivare på expeditionen bör disponeras i enlighet med de sakkunnigas förslag. En befattning för underofficer i arvodesbefattning på expeditionen torde, liksom den vakanta löjtnantsbefattningen för artilleribyran, böra utgå.

Den värmetekniska detaljen på skeppsbyggnadsavdelningens maskinbyrå bör som de sakkunniga föreslagit upplösas, varvid en tjänst för förste byråingenjör i Ce 29 kan avföras ur personalförteckningen. Elektrobyrån bör förstärkas med föreslagna tjänster för förste byråingenjör i Ce 29 och ingenjör i Ce 23. I övrigt föreslår departementschefen beträffande skepps-

byggnadsavdelningen endast att en tjänst för byråingenjör i Ce 25 på fartygsbyrån ersättes med en tjänst för byråassistent i samma lönegrad samt att en befattning för expeditionsofficer å centralsektionen indrages.

För inköpsavdelningen tillstyrker departementschefen en förstärkning med en byrådirektör i Ce 33, en förste byråingenjör eller förste byråintendent i Ce 29, en assistent eller ingenjör i Ce 21, en förste kansliskrivare i Ce 17 och ett kanslibitråde i Ce 11. Som departementschefen tidigare anfört bör vidare en förste kansliskrivare och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål tillföras avdelningen från andra enheter.

Den organisation som de sakkunniga föreslagit beträffande verkstadsbyrån synes departementschefen lämplig. Ehuru departementschefen tills vidare ej kan tillstyrka att samtliga av de sakkunniga föreslagna nya tjänster tillkommer, bör således den nya organisationen såvitt möjligt tillämpas. För nästa budgetår föreslår departementschefen att byrån förstärkes med en byråingenjör i Ce 27, en byråintendent i Ce 27, en ingenjör i Ce 23, en biträdande ingenjör i Ce 19, en kontorist i Ce 13 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. Vidare bör byrån som de sakkunniga föreslagit tillföras två arvodesbefattningar från intendenturavdelningen.

Normaliebyrån anser departementschefen böra tillföras tjänster för en byråingenjör i Ce 27, en ingenjör i Ce 23, en biträdande ingenjör i Ce 19, ett tekniskt biträde i Ce 11 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. I samband härmed bör en byråchefen direkt underställd materialdetalj organiseras.

Under punkt 1 i det föregående har departementschefen tillstyrkt att försvarets civilförvaltnings kassaverksamhet decentraliseras. I anslutning härtill bör en för marinledningen gemensam kassa organiseras inom marinförvaltningens administrativa byrå. För detta ändamål bör tjänster tillkomma för en assistent i Ca 23, två kansliskrivare, en i Ca 15 och en i Ce 15, ett kanslibitråde i Ca 11 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. Härvid kan en amanuens tjänst utgå i marinförvaltningen. Beträffande vissa tjänster som kan utgå i marinstaben återkommer departementschefen vid behandlingen av marinens avlöningsanslag.

De sakkunnigas förslag beträffande centralplaneringen tillstyrker departementschefen. I enlighet härmed bör i marinförvaltningen tillkomma en beställning för kapten i Ma 27 och en tjänst för förste byråingenjör i Ce 29. Till frågan om indragning av motsvarande tjänster under marinens avlöningsanslag återkommer departementschefen i det följande.

Som departementschefen anfört under punkt 1 i det föregående bör sju tjänster för byråchef i Cs 10 utbytas mot tjänster i Cp (Mp) 13. Med hänsyn till den begränsade förstärkning departementschefen föreslagit i fråga om verkstadsbyrån torde de sakkunnigas förslag om sänkning av en tjänst för förste byråingenjör i Ce 29 tills vidare ej böra genomföras. Departementschefen kan icke heller tillstyrka den föreslagna uppflyttningen av en

för normaliebyråns beskrivningssektion avsedd tjänst i Ca 27. Med dessa undantag har departementschefen ansett sig kunna biträda de sakkunnigas förslag till lönerogleringar. Departementschefen återkommer emellertid till frågan om uppflyttning av en mariningenjörbeställning vid behandlingen av marinens avlöningsanslag.

I enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången för biträdespersonal bör tre tjänster för kontorsbiträde i Ca 8 tillkomma i utbyte mot motsvarande extra ordinarie tjänster.

Då antalet förvaltningsarvoden nedgått kan anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, minskas.

Såsom departementschefen anført under punkten 1 i det föregående bör en särskild anslagspost till tillfälligt anställd personal upptagas under förevarande anslag.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

Utskottet. Under punkt 1 i det föregående har utskottet beträffande här ifrågavarande ämbetsverk tillstyrkt, att en viss förstärkning sker av inköpsavdelningen, verkstadsbyrån och normaliebyrån samt vapenavdelningens telebyrå ävensom att i ämbetsverket inrättas ett robotkontor. De till följd härav föreslagna personalförändringarna ha icke givit utskottet anledning till erinran. I övrigt förordade ändringar i personalförteckningen tillstyrkas även liksom anslagsberäkningarna.

Åberopande vad utskottet sålunda och under punkt 1 i det föregående anført hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för marinförvaltningen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957 föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 420 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	225 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 560
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	50 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	4 190 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 068 440

Summa kronor 8 955 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	185 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 8 770 000

e) till *Marinförvaltningen: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 8 770 000 kronor.

9:o) **Marinförvaltningen: Omkostnader.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 16) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 853 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 9, s. 69 och 70) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 853 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 655 000 kronor.

Av den föreslagna ökade medelsanvisningen avser 35 000 kronor anskaffning av kontorsteknisk utrustning samt 163 000 kronor förhyrning av en hålkortsmaskin för dispositionsbokföringen m. m. och kostnadsökningar av automatisk natur.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Marinförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 853 000 kronor.

10:o) **Flygförvaltningen: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 17) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 13 523 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 10, s. 71—92) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för flygförvaltningen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Flygförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 13 300 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 11 793 000 kronor.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga i de delar, varom i förevarande sammanhang är fråga, redovisas i propositionen å s. 80—88, vartill torde få hänvisas.

Departementschefen framhåller, att försvarsförvaltningssakkunniga i fråga om flygförvaltningen föreslagit en nettoförstärkning med 125 eller

— om hänsyn tages jämväl till indragningar utom ämbetsverket m. m. — 99 tjänster till en kostnad av drygt 2,2 miljoner kronor. Av de förut nämnda 125 tjänsterna hänför sig 47 till flygplanavdelningen, inom vilken särskilt försökscentralen ansetts vara i behov av förstärkning, samt 47 till elektroavdelningen. Som departementschefen tidigare anfört under punkt 1 har det icke varit möjligt att för nästa budgetår åstadkomma hela den personalförstärkning som försvarsförvaltnings-sakkunniga bedömt erforderlig. För nästa budgetår har departementschefen därför endast kunnat tillstyrka att de mest angelägna av de sakkunnigas förslag genomföres. För flygförvaltningens del är därvid, som tidigare anförts, en förstärkning av försökscentralen och av elektroavdelningen av hög angelägenhetsgrad. I det följande framlägger departementschefen de förslag till organisations- och personalförändringar beträffande flygförvaltningen som departementschefen från dessa utgångspunkter kunnat biträda.

I fråga om flygplanavdelningens vapenbyrå bör av de sakkunniga föreslagna organisationsförändringar vidtagas med undantag av att med inrättandet av den föreslagna kemiska sektionen torde få anstå. Benämningarna hjälppapparatdetalj inom motorbyrån och telesektion å försökscentralen torde som föreslagits få utbytas mot apparatsektion respektive elektrosektion.

Beträffande vapenbyråns personal räknar departementschefen med ett mera stadigvarande behov av den tillfälligt inrättade tjänsten för ingenjör i 21 lönegraden som därför bör få finnas inrättad tills vidare. Departementschefen föreslår vidare med anledning av de sakkunnigas förslag att en tjänst för förste byråingenjör i Ce 29 tillkommer för vapenbyrån samt att en befintlig tjänst för ingenjör i 23 lönegraden utgår. Å flygplanbyrån bör en tjänst för tekniker i 13 lönegraden utbytas mot en arvodesbefattning för kontorsbud.

I fråga om försökscentralen tillstyrker departementschefen en förstärkning med två förste byråingenjörer i Ce 29, tre byråingenjörer i Ce 27 och tre i Ce 25, två ingenjörer i Ce 23, en byråassistent i Ce 25 och en förråds-mästare i Ce 17. I samband med att de två sistnämnda tjänsterna inrättas kan befintliga tjänster för en förste kontorsskrivare och en kansliskrivare utgå.

Försökscentralen bör vidare som föreslagits tillföras en tjänst från robotbyrån.

Inom elektroavdelningen bör, såsom departementschefen tidigare anfört, den fristående flygelektriska sektionen omvandlas till en byrå. Denna bör indelas i centraldetalj samt fyra sektioner, markelektrosektion, flygelektrosektion, instrumentsektion och utvecklingssektion. Den föreslagna ändrade indelningen av elektroavdelningens radiobyrå synes lämplig och torde böra genomföras. Departementschefen tillstyrker vidare att luftbevakningsbyråns sektion för radionät ändras till systemsektion.

Av de för elektroavdelningen föreslagna nya tjänsterna bör för nästa budgetår tillkomma tre för byrådirektör i Ce 31, fyra för förste byråingenjör i Ce 29 och fyra för byråingenjör i Ce 27. Departementschefen vill i anslutning härtill understryka att de sålunda föreslagna tjänsterna utgör en del av de tjänster som upptagits i försvarsförvaltnings-sakkunnigas förslag. De nya tjänsterna får i enlighet härmed endast utnyttjas för sådana arbetsuppgifter, som enligt de sakkunnigas förslag skulle ankomma på befattningshavare i 31, 29 eller 27 lönegraderna.

En chefen för underhållsavdelningen direkt underställd befattning för pensionerad officer i 1:32 bör indragas.

Vad angår underhållsavdelningens förrådsbyrå kan departementschefen helt ansluta sig till de sakkunnigas förslag i fråga om organisation och personaluppsättning. Detta förutsätter en förstärkning av centralsektionens hålkortscentral med ett kanslibitråde och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, vilka tjänster jämväl bör tillkomma.

Vad därefter angår driftbyrån tillstyrker departementschefen att driftsektionen tillföres tjänster för en byråingenjör i Ce 25, två biträdande ingenjörer i Ce 19, två tekniker i Ce 15 och en assistent i Ce 21, sistnämnda tjänst avsedd för teknisk kursverksamhet, samt fordonssektionen en tjänst för ingenjör i Ce 21, medan för verkstadsskolan bör tillkomma tjänster för fyra yrkeslärare i Ce 21, en förman i Ce 15 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. Samtidigt bör i enlighet med de sakkunnigas förslag tjänster för en kontorist och en driftingenjör i 25 lönegraden samt en befattning för kollektivavtalsanställd förman dragas in. Likaså bör vissa av de sakkunniga angivna tjänster vid lokala verkstäder m. m. utgå. Departementschefen vill i detta sammanhang understryka vad de sakkunniga uttalat om formerna för tillgodoseendet av ämbetsverkens personalbehov.

Till inköpsavdelningen bör i enlighet med vad de sakkunniga förutsatt förläggas den för flygledningens gemensamma kassan. Departementschefen tillstyrker vidare att inköpsavdelningen — liksom marinförvaltningens inköpsavdelning — tillföres en tjänst för byrådirektör i Ce 33, assistent åt avdelningschefen. En befintlig tjänst för byråintendent i Ca 27 bör härvid föras på övergångsstat.

Flygfältsbyrån bör tillföras en tjänst för förste byråingenjör i Ce 29, varvid behov av den tillfälligt inrättade extra tjänsten ej längre föreligger.

I samband med att administrativa byråns personalkontor tillföres arbetsuppgifter från flygstabens kassa bör tjänster tillkomma för en assistent i Ca 23, tre kansliskrivare, en i Ca 15 och två i Ce 15, en kontorist i Ce 13 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, varvid en tjänst för revisor i Ca 25 och en amanuens-tjänst blir övertaliga i flygförvaltningen. Till frågan om indragning av vissa tjänster i flygstaben som jämväl blir övertaliga återkommer departementschefen vid behandlingen av flygvapnets avlöningsanslag. Departementschefen förutsätter jämväl att en byråinspek-

tör i 25 lönegraden och en assistent i 23 lönegraden som de sakkunniga föreslagit inordnas i personalkontoret.

För centalexpeditionen bör tillkomma en tjänst för assistent i Ca 23. Härvid kan en tjänst för kontorsskrivare i Ca 19 och en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30 utgå. Å andra sidan bör en ny arvodesbefattning i 1:30 tillkomma för mobiliseringsarbete samt en befattning för kontorsskrivare å centralplaneringen, som nu utnyttjas för vissa krigsplanläggningsuppgifter, överföras till administrativa byrån. Slutligen kan en befattning för kontorsbud å expeditionen utgå.

Under punkt 1 i det föregående har departementschefen föreslagit att de nu i Cp 10 och Cs 10 upptagna tjänsterna för byråchef samt de tre i Ca (Ma) 37 placerade byråchefstjänsterna å flygplanavdelningen skall hänföras till lönegrad Cp (Mp) 13. Jämväl tjänsten i Ma/Ca 33 för sektionschef å flygelektriska sektionen bör enligt vad departementschefen tidigare anfört utbytas mot tjänst för byråchef i Mp/Cp 13. Vidkommande av de sakkunniga föreslagna löneregleringar har departementschefen funnit det ifrågasatta utbytet av fem befattningar för arvodesanställda räknebiträden å försökscentralen mot tjänster för biträden för skriv- och kontorsgöromål kunna anstå, liksom uppflyttning av två tjänster för robotbyråns projektsektion. De sakkunnigas övriga förslag till löneregleringar för tjänster vid flygförvaltningen har departementschefen ansett sig böra biträda. I samband med lönegradsuppflyttningen av två alternativt civilmilitära/civila befattningar, som innehas av flygingenjörer, kan två tjänster för flygingenjör av 1. graden utgå. Härtill återkommer departementschefen vid anmälan av flygvapnets avlöningsanslag.

I enlighet med vad som anförts under punkt 1 i det föregående bör under förevarande anslag upptagas en anslagspost till tillfälligt anställd personal.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

Utskottet har under punkt 1 i det föregående funnit en förstärkning av flygförvaltningen påkallad särskilt vad beträffar försökscentralen och elektroavdelningen. Även i fråga om flygplanavdelningens vapenbyrå synes angeläget, att vissa organisationsförändringar vidtagas. Vad departementschefen härutinnan i personalavseende förordat har icke givit utskottet anledning till erinran. Departementschefens i övrigt föreslagna organisations- och personalförändringar har utskottet funnit sig även böra tillstyrka. Det samma gäller anslagsberäkningarna.

Åberopande vad utskottet sålunda och under punkt 1 i det föregående anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för flygförvaltningen, som föranledes av

vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957 föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 540 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	130 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	7 340
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	75 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	6 495 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 159 660
	Summa kronor 13 407 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	107 000
	Nettoutgift kronor 13 300 000

c) till *Flygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 13 300 000 kronor.

11:0) **Flygförvaltningen: Omkostnader.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 17) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Flygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 11, s. 92—94) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 900 000 kronor.

Av den föreslagna ökade medelsanvisningen avser 30 000 kronor anskaffning av kontorsteknisk utrustning för flygförvaltningen samt 70 000 kronor förhyrning av en hålkortsanläggning för dispositionsbokföringen, anskaffning av nya hålkort och kostnadsökningar av automatisk natur.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Flygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

12:o) **Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 18) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 170 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 12, s. 94 och 95) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets förvaltningsdirektion, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 164 000 kronor.

Såsom departementschefen anfört under punkt 1 biträder departementschefen de sakkunnigas förslag att chefen för forskningsanstalten skall ingå som ledamot av förvaltningsdirektionen.

För anlåtande av sakkunniga räknar departementschefen med en ökad medelsanvisning av 5 000 kronor.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

Utskottet har icke något att invända mot den verkställda beräkningen av förevarande anslag. Under erinran tillika om vad under punkt 1 i det föregående anförts i ämnet hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets förvaltningsdirektion, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i> ...	29 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	103 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	32 700
	<hr/>
	Summa kronor 175 000

b) till *Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

13:o) **Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 18) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Försvarets

förvaltningsdirektion: Omkostnader beräkna ett förslagsanslag av 20 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 13, s. 95) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 20 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

14:o) **Rationaliseringsverksamhet och andra organisationsförändringar inom försvaret.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14, s. 95—104) godkänna vad departementschefen föreslagit i fråga om personalförändringar samt beträffande förläggning m. m. av arméns rid- och körskola.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Jacobsson m. fl.* (I: 477) och den andra inom andra kammaren av herr *Nilsson i Tvärålund m. fl.* (II: 595), i vilka hemställts, att riksdagen med avslag på punkt 14 i Kungl. Maj:ts proposition nr 110 i vad punkten gäller i motionerna angivna förslag måtte besluta att ridskolan vid Strömsholm skall dras in från och med budgetåret 1957/58 samt att i samband därmed körutbildning vid K 4 skall påbörjas.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 595.

Departementschefen har under denna punkt till en början lämnat en översikt av det aktuella läget beträffande den rationaliseringsverksamhet inom försvaret, som bedrivs genom statens organisationsnämnds försorg. Därefter har lämnats en redogörelse för organisationsändringar på grund av beslutade sammanslagningar och förflyttningar m. m. av vissa förband och skolor. I anslutning härtill har upptagits frågan om förläggningen av arméns ridskola. Vidare har i korthet redogjorts för den verksamhet, som hittills bedrivits av försvarets personalnämnd (jfr prop. 1956: 110, s. 79) och organisationsnämnden för militärmusiken (jfr prop. 1956: 110, s. 64). I det följande lämnas endast en redogörelse för vissa delar av vad som anföres under förevarande punkt. Beträffande övriga delar torde få hänvisas till propositionen.

Departementschefen framhåller, att möjligheterna att besluta om organisationsändringar med tillämpning under budgetåret 1957/58 beträffande de förband m. m., i fråga om vilka förslag framdeles inkommer till Kungl.

Maj:t, bör tillvaratagas. Departementschefen förutsätter därför att — liksom varit fallet för innevarande och tidigare budgetår — Kungl. Maj:t skall äga att jämväl för budgetåret 1957/58 vidtaga de jämkningar i vederbörliga personalorganisationer, som blir erforderliga med anledning av beslut om organisationsändring, givetvis dock alltjämt icke såvitt avser personalstaterna för ordinarie personal, samt att bereda särskild ersättning åt personal, som med bibehållen löneställning bestrider göromål, vilka vid ny organisation ankommer på innehavare av högre tjänst.

Beträffande avvecklingen av ridskolan och remontdepåerna erinrar departementschefen om att Kungl. Maj:t i brev den 1 juni 1956 i anslutning till riksdagens beslut förordnat att Gudhems remontdepå skall avvecklas från och med budgetåret 1956/57 samt Herrevadsklosters remontdepå, Utnäslöts remontdepå och ridskolan från och med budgetåret 1957/58. Arméchefen (skr. ²⁵/₅ 1956) har efter samråd med försvarets civilförvaltning och fortifikationsförvaltningen framlagt förslag till avveckling av ridskolan och remontdepåerna. Förslaget är uppgjort med den målsättningen, att avvecklingen skall vara genomförd vid Gudhems remontdepå den 30 juni 1957 samt vid övriga remontdepåer och ridskolan den 31 december 1957.

På grundval av arméchefens berörda förslag räknar departementschefen med att Gudhems remontdepå skall avvecklas under budgetåret 1956/57 samt Herrevadsklosters och Utnäslöts remontdepåer från och med budgetåret 1957/58. Till ridskolan återkommer departementschefen i det följande.

Vid avvecklingen av remontdepåerna frigöres följande underbefälsbeställningar, nämligen för en överfurir vid Herrevadsklosters remontdepå samt tre överfurirer och två icke-ordinarie furirer i hovslagartjänst vid kavalleriet (jfr i det följande under arméns allmänna avlöningsanslag, punkt 10). De fem beställningarna för överfurir och furir i hovslagartjänst bör indragas vid uppkommande ledighet. En på fältveterinärkårens stat uppförd beställning för bataljonsveterinär i Ca 25, avsedd för Herrevadsklosters remontdepå, bör vidare indragas vid vakans. Vidare bör arvodesbefattningar för en depåchef i 1: 32 och en förvaltningsunderofficer i 1: 22 vid Herrevadsklosters remontdepå samt för en depåchef i 1: 32 vid Gudhems remontdepå indragas. Av två på stat för Herrevadsklosters remontdepå uppförda kontorsbiträdestjänster i Ca 8 bör den ena indragas och den andra överföras till Skånska flygflottiljen, varvid föreskrift bör meddelas om att medel för en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål vid flygflottiljen icke får disponeras utan Kungl. Maj:ts tillstånd.

Till särskild behandling har härefter upptagits fråga om arméns rid- och körskolas förläggning, varvid till en början i korthet erinrats om vad som tidigare förevarit i frågan om rid- och körskolans förläggning.

I propositionen 1955: 110 framlade Kungl. Maj:t förslag till ändrad orga-

nisation av kavalleriet, innebärande såvitt nu är i fråga att arméns rid- och körskola från och med budgetåret 1957/58 skulle förläggas till Norrlands dragonregemente i Umeå, varvid hittillsvarande ridskolan vid Strömsholm skulle indragas. Härigenom kunde vissa kostnadsbesparingar vinnas. Riksdagen uttalade emellertid i enlighet med statsutskottets hemställan (SU 1955: 128; rskr. 1955: 300), att frågan om ridskolans indragning borde anstå i avbidan på resultatet av utredning som igångsatts rörande inrättande av en civil körskola vid Strömsholm.

Till 1956 års riksdag anmäldes (prop. 110), att betänkande med förslag angående inrättande av en civil körskola och hästdepå vid Strömsholm avgivits till chefen för jordbruksdepartementet men att något förslag om inrättande av en sådan skola icke komme att framläggas för riksdagen. Ridskolan vid Strömsholm förutsattes därför — såsom föreslagits år 1955 — skola indragas från och med budgetåret 1957/58 i samband varmed körutbildning vid Norrlands dragonregemente skulle påbörjas. Riksdagen (skr. 279) biföll Kungl. Maj:ts förslag. Statsutskottet (utl. 121) hade emellertid för sin del hemställt att arméns ridskola alltjämt skulle vara förlagd till Strömsholm samt att förslag till inrättande av en civil körskola vid Strömsholm skulle föreläggas riksdagen. Utskottet förutsatte därvid, att vid inrättande av en civil körskola vid Strömsholm skälig del av kostnaderna därför skulle bestridas av intresserade skogs- och jordbruksorganisationer. I debatten i riksdagens kamrar gjorde chefen för försvarsdepartementet uttalande innebärande att frågan om rid- och körskolans förläggning skulle kunna omprövas därest — innan förflyttningen till Umeå ägde rum — enskilda intressenter vore beredda att täcka merkostnaderna för en civil körskola vid Strömsholm.

Med skrivelse den 21 september 1956 har till chefen för jordbruksdepartementet överlämnats en promemoria i frågan om fortsatt användning av Strömsholm som rid- och körskola. Promemorian har utarbetats efter kontakter mellan företrädare för armén, skogsbruket, lantbruket, ridfrämjandet och polisväsendet. Den innehåller i huvudsak följande.

Arméns rid- och körskola bör, bland annat av ekonomiska skäl, förläggas till Umeå. Med hänsyn till att armén inom överskådlig tid fortfarande har behov av hästkunnig personal ligger det i försvarets intresse att en civil körutbildning bedrivs. För att det ur arméns synpunkt skall kunna övervägas att bibehålla rid- och körskolan vid Strömsholm, måste emellertid de myndigheter och organisationer, som har intresse av att så sker, bestrida de merkostnader som är förenade härmed. Dessa merkostnader har av arméstaben beräknats till i runt tal 150 000 kronor. De civila intressena för fortsatt rid- och körutbildning vid Strömsholm föranledes främst av önskemål att dit förlägga diverse civila kurser, såsom kurser i hästkunskap för instruktörer för skogskörare, instruktörs- m. fl. kurser för ridfrämjandet och kurser för den beridna polisen. Från de civila intressenternas sida kan vissa ekonomiska bidrag påräknas. Då den militära verksamheten väntas bli dominerande vid en samordnad kursverksamhet på Strömsholm bör armén vara huvudman för skolan.

Sedan riksdagen fattade sitt beslut har vid överläggningar, som ägt rum inom jordbruksdepartementet mellan företrädare för olika intressenter, nämligen lantbruksstyrelsen, domänstyrelsen, skogsstyrelsen, arméstaben, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges skogsägareförbund, Svenska lantarbetsgivareföreningen, Stockholms stad, arméns ridskola och ridfrämjandet, starka önskemål framkommit att arméns rid- och körskola alltjämt skall vara förlagd till Strömsholm. Det skulle därigenom bli möjligt att till Strömsholm förlägga vissa civila kurser och att på detta sätt uppnå en viss samordning mellan den militära och den civila verksamheten på förevarande område. Utfästelser har gjorts av vissa civila intressenter att under en tid av fem år täcka de till ett årligt belopp av 150 000 kronor beräknade merkostnaderna för rid- och körskolans förläggning till Strömsholm samt statsverkets extra kostnader för civila kurser vid skolan. Departementschefen räknar emellertid icke med något deltagande för närvarande i verksamheten från polisväsendets sida.

Då det sålunda föreligger starka önskemål från civila intressenter om samordning av den civila och den militära rid- och körutbildningen och då detta visat sig kunna ske utan merkostnader för statsverket, anser departementschefen sig nu kunna tillstyrka att rid- och körskolan tills vidare kvarligger vid Strömsholm. Frågan om skolans förläggning bör givetvis upptagas till omprövning framdeles, om förhållandena skulle ge anledning därtill.

Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om rid- och körskolans organisation m. m. Inflytande bidrag från civila intressenter bör tillgodoföras anslaget Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. såsom en särskild uppbördspost. Till denna fråga återkommer departementschefen senare i samband med att han framlägger slutliga förslag beträffande nämnda anslag för nästa budgetår.

Ridskolans bibehållande i Strömsholm aktualiserar vissa personalindragningar vid Norrlands dragonregemente. Denna fråga förutsättes få prövas i samband med att den nya organisation, som betingas av regementets omvandling till bataljon, fastställs av Kungl. Maj:t, vilket beräknas komma att ske under det närmaste halvåret. Resultatet bör anmälas för 1958 års riksdag.

Utskottet. Under förevarande punkt har departementschefen upptagit till behandling bland annat frågan om arméns rid- och körskolas förläggning. Utskottet vill erinra om att utskottet i sitt föregående år avgivna utlåtande nr 121 uttalade sig mot det då föreliggande förslaget om skolans indragning. I samband härmed hemställde utskottet, att förslag om inrättande av en civil körskola vid Strömsholm förelades 1957 års riksdag. Utskottet förutsatte därvid, att vid inrättande av en civil körskola vid Strömsholm skäligen del av kostnaderna därför borde bestridas av intresserade skogs- och jordbruksorganisationer.

Såsom departementschefen framhållit ha vid överläggningar, som äg rum inom jordbruksdepartementet mellan företrädare för olika intressenter, starka önskemål framkommit, att arméns rid- och körskola alltjämt skall vara förlagd till Strömsholm, varigenom det skulle bli möjligt att därstädes förlägga vissa civila kurser och att på detta sätt uppnå en viss samordning av den militära och civila verksamheten på förevarande område. Då, såsom av propositionen framgår, detta visat sig kunna ske utan merkostnader för statsverket, har departementschefen funnit sig böra föreslå, att rid- och körskolan tills vidare kvarliggert vid Strömsholm. På anförda skäl och då det nu föreliggande förslaget står i överensstämmelse med utskottets föregående år uttalade uppfattning i denna fråga, vill utskottet tillstyrka detsamma. Härav följer, att utskottet icke biträder det motionsvis gjorda yrkandet.

De av departementschefen föreslagna personalförändringarna finner utskottet sig böra tillstyrka.

Vad departementschefen i övrigt under förevarande punkt anført och föreslagit, har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957 föreslagit i fråga om personalförändringar;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 477 och II: 595 godkänna vad departementschefen i förberörda statsrådsprotokoll föreslagit beträffande förläggning m. m. av arméns rid- och körskola.

15:o) **Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 24) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 204 250 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 15, s. 104—145) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i vederbörliga personalförteckningar för armén, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 1 juni 1956 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar för budgetåret 1956/57, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid armén vidtaga av departementschefen förordade provisoriska åtgärder, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1957/58,

dels ock till Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 204 250 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Eliasson* i Moholm väckt motion (II: 569) hemställts, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110 måtte besluta, att de under punkt 15 Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. föreslagna 100 rustmästarbeställningarna placeras i lönegrad motsvarande nuvarande Ma 16.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 198 200 000 kronor.

Utskottet lämnar i det följande en kortfattad redogörelse i huvudsak endast för de av departementschefen förordade ändringarna i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar. Vid framställningen följer utskottet den punktindelning, som använts i propositionen. För närmare kännedom om de av departementschefen framställda förslagen torde få hänvisas till propositionen.

1. Genom beslut den 26 oktober 1956 har Kungl. Maj:t förordnat att den av 1955 års riksdag i princip beslutade omorganisationen av I 8 m. fl. förband skall genomföras med början den 1 april 1957. I samband med omorganisationen blir beställningen för regementschef i Mo 14 vid I 8 övertalig. Innehavaren av beställningen avgår med pension med utgången av september månad 1957. Departementschefen föreslår att beställningen då indrages. Beställningshavaren bör intill avgången tjänstgöra som chef för avvecklingsorganisationen vid I 8.

Med hänsyn till storleken av utbildningskontingenten m. m. vid Ing 1 föreslår departementschefen att förbandet, för närvarande ingenjörkår, från och med nästa budgetår ombildas till regemente med benämningen Svea ingenjörregemente (Ing 1). Nuvarande beställning för kårchef i Mo 13, avsedd för Ing 1, bör därvid utbytas mot en beställning för regementschef i Mo 14. I samband härmed föreslår departementschefen vidare att den beställning för regementsläkare i Ca 29, som hittills avsetts för S 1, från och med den 1 oktober 1957 avses för Ing 1. Vid därefter uppkommande ledighet å beställningen för bataljonsläkare i Ca 27 vid Ing 1 bör denna beställning omvandlas till beställning för bataljonsläkare i Ca 25.

2. Från anslaget Försvarsfilm utgår för närvarande arvoden åt en filmregissör och en materialförvaltare vid arméstaben. I årets statsverksproposition (bil. 6, s. 242) har föreslagits att avlöningsmedel för dessa befattningshavare i fortsättningen skall beräknas under förevarande anslag. I anslutning härtill föreslår departementschefen, att tjänster inrättas för en filuregissör i Ce 27 och en materialförvaltare i Ce 14 vid arméstaben.

Departementschefen tillstyrker, att tjänsterna för en kontorist i Ce 13 och ett kanslibiträde i Ce 11 vid arméstaben ordinariesättes.

5. I fråga om tygstaten föreslår departementschefen att tio beställ-

ningar för armétekniker i Ca 14 tillkommer i utbyte mot samma antal extra ordinarie beställningar för furir på tygstaten.

6. Departementschefen föreslår att två beställningar för ingenjörförvaltare i Ca 23 indrages vid utgången av innevarande budgetår.

I anledning av arméchefens förslag om nya beställningar vid trängtrupperna kan departementschefen för närvarande endast tillstyrka, att beställningar inrättas för en major i Ma 30 och en kapten i Ma 27.

I fråga om fälttygkåren har arméchefen bland annat föreslagit att en kaptensbeställning i Ma 27, avsedd för gruppchef vid ammunitionsförråd, inrättas i utbyte mot två arvodesbefattningar för pensionerade officerare i 1:30. I samband med de ändringar i armétygförvaltningens organisation, som departementschefen behandlat i det föregående, frigöres två kaptensbeställningar vid fälttygkåren. En av dessa beställningar bör utnyttjas för ifrågavarande gruppchefsbefattning. Därvid kan nämnda två arvodesbefattningar indragas. Frågan om utnyttjande av den andra kaptensbeställningen behandlas i det följande under punkten 7.

I anslutning till nämnda organisationsändringar beträffande armétygförvaltningen bör vidare en beställning för överste i Ma 37 vid fälttygkåren indragas samt en beställning för kapten i Ma 27 vid samma kår utbytas mot en beställning för major i Ma 30 vid kåren.

Förslag om att uppflytta en för tygförvaltningen vid Blekinge kustartilleriförsvar avsedd beställning för förvaltare i Ma 21 vid fälttygkåren till Ma 23 tillstyrkes av departementschefen.

7. Arméchefen har föreslagit att vid fälttygkåren inrättas en kaptensbeställning i Ma 27, avsedd för Örebro försvarsområde, i utbyte mot en arvodesbefattning för tygofficer i 1:30. För egen del räknar departementschefen med att en av de båda kaptensbeställningar vid fälttygkåren, som enligt vad anförts under föregående punkt frigöres vid armétygförvaltningen, avses för ifrågavarande ändamål. Därvid kan nyssnämnda arvodesbefattning indragas.

9. Arméchefen har framlagt förslag rörande det framtida utnyttjandet av viss militär personal, som efter omorganisationen av K 3 och P 3 icke längre erfordras i sina tidigare befattningar. I detta sammanhang vill departementschefen även anmäla, att en beställning för förvaltare i kassatjänst i Ma 23, nu avsedd för S 1, efter omorganisationen av förbandet icke längre erfordras vid detta. Arméchefen har i annat sammanhang föreslagit att förvaltaren skall ställas till generalintendentens disposition. För egen del föreslår departementschefen att samtliga här ifrågavarande beställningar — med undantag för två förvaltarbeställningar, varav en vid kavalleriet och en vid pansartrupperna — indrages, de för K 3 och S 1 avsedda beställningarna för förvaltare i kassatjänst vid första uppkommande ledigheter i dylika beställningar vid armén samt övriga beställningar vid uppkommande vakanser i respektive beställningar. De beställ-

ningar departementschefen således föreslår till indragning utgöres av — förutom nämnda förvaltarbeställningar i kassatjänst — en kaptensbeställning i Ma 27 vid intendenturkåren samt tre förvaltarbeställningar, varav en i Ma 23 vid vardera fälttygkåren och intendenturkåren (intendenturförrådstjänst) och en i Ma 21 vid pansartrupperna. I detta sammanhang räknar departementschefen med att beställningarna övergångsvis avses för ändamål, som arméchefen föreslagit. Sistnämnda beställning bör kvarstå på pansartruppernas stat intill dess indragning sker. Arméchefen har räknat med att beställningarna för en förvaltare i Ma 21 vid vardera kavalleriet och pansartrupperna skall avses för en för I 1 och K 1 gemensam truppregistreringsmyndighet. Förslag om inrättande av nämnda truppregistreringsmyndighet har sedermera framlagts. Departementschefen tager icke nu ställning till detta förslag och därmed sammanhängande frågor men räknar i avbidan på slutligt ställningstagande med att ifrågavarande två förvaltarbeställningar avses för angivet ändamål. Det förutsattes vid bifall till arméchefens förslag i förevarande hänseende få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om beställningarnas överförande till I 1.

Genom beslut den 21 december 1956 har Kungl. Maj:t meddelat provisoriska bestämmelser om organisation av stabs- och förvaltningstjänsten vid K 1 med Stockholms stabskompani att tillämpas från och med den 1 juli innevarande år. I anslutning härtill bör under förevarande punkt redovisade överfurirsbeställning och kanslibiträdets tjänst vid IV. militärbefälsstaben överföras till kavalleriet respektive K 1. Vidare föreslår departementschefen, att av arméchefen angiven beställning för furir i hovslagartjänst i Ma 11 eller Ma 10 liksom en i det föregående ej omnämnd övertalig överfurirsbeställning i hovslagartjänst i Ma 14 indrages vid uppkommande ledigheter i beställningarna. Departementschefen tillstyrker arméchefens förslag att fyra beställningar för furir i Me 11 eller Me 10 vid K 1 omvandlas till beställningar för överfurir i Ma 14, avsedda för vaktchefer vid IV. militärbefälsstaben.

I anslutning till av Kungl. Maj:t den 15 juni 1956 meddelat beslut om organisation av stabs- och förvaltningstjänsten m. m. vid Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvaret bör beställningen för infanteribefälhavare i Ma 33 eller Ma 30 utbytas mot en beställning för överstelöjtnant i Ma 33, avsedd för kustartilleriförsvarets infanteriavdelning.

10. Förslag om inrättande av rustmästarbeställningar framlades första gången i samband med det i prop. 1952: 120 redovisade förslaget till ny underbefälsorganisation vid armén. Departementschefen förklarade sig emellertid då icke kunna taga ställning till frågan om rustmästarbeställningarna (nämnda prop. s. 30). Arméchefen har därefter årligen upprepat förslaget i denna fråga, men i avvaktan på resultatet av pågående befälsutredning har departementschefen hittills icke ansett sig kunna biträda detsamma. I skilda sammanhang har framhållits betydelsen av att rustmästarbeställningar snarast inrättas för att därigenom söka åstad-

komma en förbättring av vakansläget i fråga om underbefälsbeställningarna. De årliga avgångarna från dessa är stora och den främsta orsaken härtill är, enligt en av arméchefen redovisad undersökning, de bättre ekonomiska förmåner, som erbjudes på andra arbetsområden. Under hösten 1956 träffades en överenskommelse mellan representanter för civildepartementet och Tjänstemännens centralorganisation om att undersökningar skulle göras rörande de organisatoriska möjligheterna att införa rustmästarbeställningar i lönegraden A 10, motsvarande nuvarande 15 lönegraden. På grund härav har arméchefen preciserat de befattningar, för vilka borde avses rustmästarbeställningar. Chefen för armén har därvid angivit två grupper av befattningar, nämligen för specialinstruktörer samt inretjänstbefattningar.

För egen del anser departementschefen sig nu böra tillstyrka inrättande av rustmästarbeställningar. Departementschefen räknar med att dessa i enlighet med förenämnda överenskommelse hänföres till lönegrad motsvarande nuvarande Ma 15. Beställningarna bör i första hand avses för specialinstruktörer och bör tillkomma i utbyte mot överfurirsbeställningar. För nästa budgetår räknar departementschefen med 100 rustmästarbeställningar, varav fyra vid signalskolan.

Arméchefen har föreslagit att sammanlagt 65 överfurirsbeställningar i Ma 14 för vaktchefer och 110 dylika beställningar för instruktörer skall tillkomma för nästa budgetår. I förstnämnda antal ingår de fyra överfurirsbeställningar för vaktchefer vid IV. militärbefälsstabens, som redovisats under föregående punkt. Departementschefen har under nämnda punkt tillstyrkt förslaget om inrättande av dessa beställningar i utbyte mot furirsbeställningar vid K 1. Vidare föreslår departementschefen, att ytterligare fem beställningar för överfurir i Ma 14, avsedda för vaktchefer, inrättas i utbyte mot furirsbeställningar. I nämnda antal beställningar för överfurir i instruktörstjänst ingår dels en beställning som enligt arméchefens förslag under föregående punkt skulle tillkomma i utbyte mot en furirsbeställning i hovslagartjänst vid K 1, dels ock sju överfurirsbeställningar som föreslagits till inrättande i utbyte mot beställningar i hovslagartjänst vid ridskolan och remontdepåerna. Beställningarna vid K 1 och remontdepåerna skall enligt departementschefens förslag i det föregående indragas vid uppkommande vakans. Beställningarna vid ridskolan bör, med hänsyn till att ridskolan förutsatts skola kvarligga i Strömsholm, tills vidare bibehållas oförändrade. Med beaktande av vakansläget inom armén och med hänsyn till rådande princip att furir efter sex års anställningstid bör kunna befordras till överfurir föreslår departementschefen, att 111 beställningar för överfurir i Ma 14 i instruktörstjänst inrättas i utbyte mot samma antal furirsbeställningar. Genom inrättande av överfurirsbeställningar i utbyte mot furirsbeställningar i enlighet med departementschefens förslag kommer således antalet furirsbeställningar att minska med 120 och departementschefen räknar i anslutning härtill

med en minskning med 40 ordinarie och 80 extra ordinarie furirsbeställningar.

Departementschefen föreslår att fem ordinarie och tio extra ordinarie beställningar för furir i sjukvårdstjänst samt sex extra ordinarie beställningar för furir i hovslagartjänst utbytes mot samma antal överfurirsbeställningar i Ma 14 i sjukvårdstjänst respektive hovslagartjänst.

Antalet beställningar för instruktörsaspiranter (beställningsmannaspiranter) beräknar departementschefen till oförändrat 700.

Utgående från vad sålunda anförts föreslår departementschefen att kadern av underbefäl och instruktörsaspiranter (beställningsmannaspiranter), med undantag av musikpersonal och furirer i beställningsmannatjänst vid tygstaten, för nästa budgetår fastställs på sätt framgår av följande sammanställning. Därvid räknas med att de beställningar, som departementschefen föreslagit till indragning vid uppkommande vakanser, skall finnas inrättade under nästa budgetår.

	Budgetår	
	1956/57	1957/58
Rustmästare	—	100
Överfurirer	1 970	2 011
Furirer	2 256	2 115
Instruktörsaspiranter (beställningsmannaspiranter)	700	700
Summa	4 926	4 926

13 och 14. Av de under dessa punkter redovisade förslagen kan departementschefen endast tillstyrka att två kontoristtjänster i Ca 13 vid P 4 respektive A 9 utbytes mot kanslibiträdestjänster i Ce 11 samt att behovet av nya kontorsbiträdestjänster i Ca 8 tillgodoses genom omdisponering av nu befintliga tjänster på sätt civilförvaltningen föreslagit.

15. Förslag om uppflyttning av tjänsterna för verkstadschef vid Bodens tygstation i högst Ce 29 till högst Ce 33 samt för köksföreståndare i Ca 18 och biträdande köksföreståndare i Ca 15 vid T 1 till Ca 20 respektive Ca 16 anser departementschefen sig böra biträda.

Försvarets sjukvårdsstyrelse har framlagt förslag till ordnande av livsmedelskontrollen inom krigsmakten. Förslaget innebär att varje förband skall ha tillgång till veterinärmedicinsk sakkunskap för ifrågavarande uppgifter. En veterinär skall därvid svara för samtliga förband inom en garnison. I första hand skall militärveterinärer anlitas för uppgifterna, därvid sådan veterinär i några fall skall kunna åläggas att bestrida veterinärtjänst vid förband tillhörande annan försvarsgren. Inom garnisonsort, som saknar militärveterinär, skall kontrollen ske med anlitage av civil veterinär. Förslaget tillstyrkes i princip av departementschefen. Departementschefen räknar således med att militärveterinär skall kunna anlitas för ifrågavarande uppgifter även vid förband tillhörande

annan försvarsgren än armén. Vid förband, som ej kan tillgodoses i förevarande hänseende genom ianspråktagande av militärveterinär, bör för ändamålet anlitas civil veterinär. Departementschefen finner det lämpligt att samtliga kostnader härför bestrides från förevarande anslag, oavsett vilken försvarsgren de avser. För ändamålet beräknas 60 000 kronor för nästa budgetår.

Departementschefen föreslår, att benämningen av det till Norrtälje förlagda luftvärnsregementet, Stockholms luftvärnsregemente (Lv 3), ändras till Roslagens luftvärnsregemente (Lv 3).

Arméchefen har i sitt militärorganisatoriska underlag för nästa budgetår erinrat om de sedermera (SFS 1956: 634) fastställda ändringarna i den militärterritoriella indelningen inom III. och IV. militärområdena samt anmält att i anledning av ändringarna personal i viss utsträckning kan behöva överföras från ett försvarsområde till ett annat. Någon utökning av personalen skulle enligt arméchefen icke bli aktuell i detta sammanhang. I anledning av arméchefens berörda anmälan förutsattes Kungl. Maj:t bemyndigas att besluta om dylika överföringar.

Departementschefen har i det föregående under punkten Rationaliseringsverksamhet och andra organisationsförändringar inom försvaret redovisat vissa av Kungl. Maj:t beslutade personalförändringar berörande arméns förevarande anslag samt räknat med vissa ytterligare förändringar i fråga om arméns personal.

För budgetåren 1954/57 har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att i avseende å de under arméns och marinens allmänna avlöningsanslag redovisade militära och civilmilitära kårerna samt den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder — såsom meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m. — som betingas av övergången till den nya organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning (prop. 1956: 110, s. 130). Såsom närmare utvecklats under punkten Vissa för flera försvarsförvaltningar gemensamma frågor torde Kungl. Maj:t böra inhämta riksdagens bemyndigande att under budgetåret 1957/58 vidtaga motsvarande provisoriska åtgärder.

I anslutning till vad under punkten Rationaliseringsverksamhet och andra organisationsförändringar inom försvaret anförts rörande bibehållande av arméns ridskola bör under förevarande anslag uppföras en inkomstpost benämnd Bidrag till täckande av vissa kostnader för arméns rid- och körskola.

Det sammanlagda medelsbehovet under arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. skulle enligt departementschefens beräkningar uppgå till 204 250 000 kronor eller 6 050 000 kronor mera än det belopp, som anvisats för innevarande budgetår.

Utskottet. De i anledning av den av 1955 års riksdag i princip beslutade omorganisationen av I 8 m. fl. förband föreslagna personalförändringarna ha icke givit utskottet anledning till erinran.

I syfte att åstadkomma en förbättring av vakansläget i fråga om underbefälsbeställningar har departementschefen förordat inrättande av en ny underbefälsgrad, rustmästare. De nya beställningarna avses i första hand för specialinstruktörer och ha föreslagits skola tillkomma i utbyte mot överfurirsbeställningar i lönegrad Ma 14. Utskottet vill på anförda skäl icke framställa någon erinran mot att den nuvarande underbefälsorganisationen utbygges med den föreslagna rustmästargraden. Utskottet har icke heller något att invända mot att för nästa budgetår 100 dylika beställningar inrättas. Utskottet kommer under närmast efterföljande punkt att tillstyrka, att även för marinens del nya beställningar motsvarande rustmästarbeställningarna inrättas. Enligt det föreliggande förslaget avses de nya tjänsterna skola uppföras i 15 lönegraden. Då förslaget om dessa befattningars inplacering i löneskalan grundas på en förhandlingsöverenskommelse, anser utskottet sig icke böra biträda det motionsvis gjorda yrkandet om att de föreslagna rustmästarbefattningarna sättas i högre löneställning än vad som sålunda överenskommits. Det kan enligt utskottets mening icke heller vara motiverat att placera ifrågavarande tjänster vid armén i högre lönegrad än motsvarande tjänster vid marinen.

Av departementschefen i övrigt föreslagna personalförändringar vid armén ha icke givit utskottet anledning till erinran.

Kungl. Maj:t torde jämväl för nästa budgetår bemyndigas att i avseende å de under arméns och marinens allmänna avlöningsanslag redovisade militära och civilmilitära kårerna samt den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder — såsom meddelande av vikariatslöneförordnanden m. m. — som betingas av övergången till den nya organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning. Det torde likaledes vara Kungl. Maj:t obetaget att, därest behov skulle uppkomma av personalöverföringar mellan försvarsområden, besluta om dylika överföringar.

I anslutning till vad utskottet under punkt 14 i det föregående föreslagit rörande bibehållande av arméns rid- och körskola tillstyrker utskottet, att under förevarande anslag uppföres en inkomstpost, benämnd Bidrag till täckande av vissa kostnader för arméns rid- och körskola.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 569,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i vederbörliga personalförteckningar för armén, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957 föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personal-

förteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser som genom Kungl. Maj:ts brev den 1 juni 1956 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar för budgetåret 1956/57;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid armén vidtaga provisoriska åtgärder i enlighet med vad departementschefen i förberörda statsrådsprotokoll förordat;

d) godkänna följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	103 265 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	8 580 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 475 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	48 710 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	47 744 000
Summa kronor	209 774 000

Särskilda uppbördsmedel

1. Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	3 124 000
2. Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	2 250 000
3. Bidrag till täckande av vissa kostnader för arméns rid- och körskola	150 000
Nettoutgift kronor	204 250 000

e) till *Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 204 250 000 kronor.

16:o) **Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 65) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 77 700 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 16, s. 145—174)) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar

i vederbörliga personalförteckningar för marinen, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom Kungl. Maj:ts brev den 1 juni 1956 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av marinens personalförteckningar för budgetåret 1956/57, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid marinen vidtaga av departementschefen förordade provisoriska åtgärder, dels godkända av departementschefen förordad avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1957/58, dels ock till Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 77 600 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 74 600 000 kronor.

Utskottet lämnar i det följande en kortfattad redogörelse i huvudsak endast för de av departementschefen förordade ändringarna i personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar. Vid framställningen följer utskottet den punktindelning, som använts i propositionen. För närmare kännedom om de av departementschefen framställda förslagen torde få hänvisas till propositionen.

1. Departementschefen tillstyrker, i anslutning till vad departementschefen anfört vid anmälan av anslaget Försvarsfilm i årets statsverksproposition (bil. 6, punkt 166), att tjänster tillkommer i marinstaben för en filmregissör i Ce 27 och ett tekniskt biträde i Ce 11.

2. Såsom framgått av vad departementschefen anfört vid anmälan av arméförförvaltningens och marinförvaltningens avlöningsanslag i det föregående blir beställningar för två kaptener i Md 27 vid marinstaben, två kaptener i Ma 27 vid flottan samt två kaptener i Ma 27 och en löjtnant i Ma 23/19 vid kustartilleriet icke vidare erforderliga i förvaltningarna. Departementschefen föreslår att av dessa beställningar de två för kapten vid kustartilleriet utnyttjas för att nedbringa behovet av nya beställningar för kustartilleriets utbildningsorganisation (jfr punkt 3) samt att övriga beställningar indrages.

I anslutning till vad departementschefen föreslagit under marinförvaltningens avlöningsanslag beträffande inrättande av en gemensam kassa för marinledningen bör en beställning i Ma 23 för förvaltare (i kassatjänst) vid flottan samt tjänster för en kansliskrivare i Ca 15 och ett kanslibiträde i Ca 11 i marinstaben utgå ur marinens personalförteckningar.

Beträffande mariningenjörkåren föreslår departementschefen, i anslutning till vad departementschefen anfört vid anmälan av marinförvaltningens avlöningsanslag, att en beställning för mariningenjör av 2. graden i Ca 27 utbytes mot beställning för mariningenjör av 1. graden i Ca 29. Någon indragning av beställning för mariningenjör av 1. graden i samband med den av departementschefen under marinförvaltningens avlö-

ningsanslag förordade omorganisationen av ämbetsverkets centralplanering kan däremot icke ske, då kårstaten ännu ej anpassats efter 1954 års omorganisation av marinförvaltningen samt vid tillämpad organisation brist på beställningar för mariningenjörer av 1. graden föreligger.

3. I anledning av marinchefens förslag beträffande sjökrigshögskolan föreslår departementschefen att en beställning för kapten i Md 27, avsedd för lärare i taktik, utbytes mot beställning för kommandörkapten av 2. graden eller kapten i Ma 30 eller Ma 27.

Vid sina beräkningar av behovet av beställningar med anledning av tillkomsten av en ny statsisbrytare har marinchefen utgått från att fyra statsisbrytare skall kunna hållas rustade under vinterhalvåret. Enligt departementschefens uppfattning bör man emellertid kunna räkna med att detta antal statsisbrytare behöver tas i anspråk endast under särskilt stränga vintrar. Personalstaterna bör därför anpassas efter behovet för tre statsisbrytare; det stundom uppkommande behovet av bemanning av en fjärde isbrytare bör därvid få tillgodoses genom tillfälligt ianspråktagande av personal, som eljest användes för andra ändamål, eller andra provisoriska åtgärder. Departementschefen föreslår emellertid att vissa jämkningar vidtages i personalstaterna för att dessa skall anpassas efter behovet för de tre nyaste statsisbrytarna. Härutöver föreslår departementschefen att ett antal beställningar tillkommer för att underlätta personalläget för isbrytarverksamheten m. m. Med dessa utgångspunkter föreslår departementschefen att från och med nästa budgetår beställningar för en kommandörkapten av 2. graden i Ma 30 och en förvaltare i Ma 23 tillkommer i utbyte mot beställningar för en kapten i Ma 27 och en underofficer av 2. graden i Ma 16 samt att nya beställningar tillkommer för en kapten i Ma 27 och två flaggunderofficerare i Ma 19.

Med anledning av marinchefens yrkanden om nya militära beställningar på flottans stat tillstyrker departementschefen att beställningar tillkommer för en kommandörkapten av 2. graden i Ma 30 (divisionschef för motortorpedbåtar av typ T 101) samt en kapten i Ma 27 (fartygschef på motortorpedbåt) i utbyte mot beställningar för en kapten i Ma 27 respektive en löjtnant i Ma 23/19.

En beställning för förvaltare i Ma 21 vid flottan (kassachef vid Bergaskolorna) bör uppflyttas till lönegrad Ma 23.

I överensstämmelse med avgivna förslag bör nio beställningar för underofficer av 2. graden i Ma 16 vid flottan vakanthållas i anslutning till att beställningar för mariningenjörer av ny kategori inrättas. Till denna fråga återkommer departementschefen vid behandlingen av punkt 4 i det följande.

I anslutning till civillförvaltningens förslag räknar departementschefen med planerligt utbyte av beställningar för övertaliga underofficerare mot beställningar för högbåtsmän. Med hänsyn till numera föreliggande upp-

lysningar räknar departementschefen med utbyte av tio beställningar. Antalet övertaliga underofficerare under nästa budgetår beräknar departementschefen till 146.

Under hänvisning till vad departementschefen anfört under arméns motsvarande anslag beträffande inrättande av underbefälsbeställningar i högre lönegrad än Ma 14 föreslår departementschefen i fråga om flottan att 20 beställningar för högbåtsman i Ma 14 uppflyttas till Ma 15. Marinchefen har — i anledning av uppdrag som erhållits efter den i samband med löneförhandlingarna för statstjänstemännen hösten 1956 träffade överenskommelsen rörande en undersökning av de organisatoriska förutsättningarna för tillskapandet av underbefälsbeställningar i nuvarande lönegraden Ma 15 — inkommit med uppgifter om underbefälsbefattningar av mera kvalificerad natur. Sådana befattningar finnes enligt dessa uppgifter dels ombord, dels ock inom flottans landorganisation (inretjänstbefattningar). Ett betydande antal av de åsyftade befattningarna ombord har tidigare avsetts för underofficerare (jfr prop. 1951: 110, s. 22 ff). De beställningar i Ma 15 som departementschefen föreslår till inrättande för nästa budgetår bör enligt Kungl. Maj:ts bestämmande få avses för vissa sådana kvalificerade befattningar inom skilda yrkesgrenar såväl ombord som inom landorganisationen. Det bör vidare ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om vakanthållande av vissa av de nyinrättade beställningarna, därest detta beträffande några yrkesgrenar anses befogat med hänsyn till tillgången på kvarstående övertaliga underofficerare.

Marinchefens förslag om utbyte av en beställning för kapten i Ma 27 vid kustartilleriet, avsedd för chef för utbildningsavdelningen vid Vaxholms kustartilleriregemente, mot beställning för major i Ma 30 biträder departementschefen.

För den nya utbildningsorganisationen vid kustartilleriet har marinchefen för nästa budgetår, med tillstyrkan av civilförvaltningen, föreslagit att beställningar skall tillkomma för nio kaptener, fyra flaggunderofficerare och tre underofficerare av 2. graden, varigenom kustartilleriets officers- och underofficersstater skulle anpassas till den nya organisationen. Emellertid kan enligt vad departementschefen inhämtat behovet av beställningar för den nya utbildningsorganisationen minskas i samband med väntade personalbesparingar genom rationalisering av Göteborgs kustartilleriförsvaret, varigenom det kvarstående behovet av nya beställningar nedgår till åtta beställningar för kapten. Enligt vad departementschefen tidigare anfört under punkt 2 frigöres vidare två kaptensbeställningar vid kustartilleriet i samband med vissa organisationsändringar i förvaltningarna. Behovet av nya kaptensbeställningar minskas härigenom till sex. Departementschefen föreslår att för nästa budgetår tre kaptensbeställningar i Ma 27 tillkommer i utbyte mot beställningar för löjtnant i Ma 23/19.

I enlighet med framförda förslag tillstyrker departementschefen vidare

att två beställningar för förvaltare i Ma 21 uppflyttas till Ma 23, att två beställningar för flaggunderofficerare i Ma 19 utbytes mot beställningar för förvaltare i Ma 23 samt att en beställning för flaggunderofficer i Ma 19 utbytes mot en förvaltarbeställning i Ma 21.

Med anledning av den ändrade organisation som den 15 juni 1956 av Kungl. Maj:t fastställts för Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvar kan en beställning för förvaltare i Ma 23 vid kustartilleriet, avsedd för artilleriammunicionsförrådet, utgå ur organisationen. Departementschefen föreslår att denna beställning indrages vid uppkommande ledighet.

Under hänvisning till vad departementschefen anfört under arméns motsvarande anslag beträffande inrättande av underbefälsbeställningar i högre lönegrad än Ma 14 samt under erinran om att departementschefen förut jämväl behandlat motsvarande spörsmål beträffande flottan föreslår departementschefen att tio beställningar för överfurir i Ma 14 utbytes mot beställningar för flaggfurir i Ma 15. Jämväl i fråga om kustartilleriet har efter anmodan lämnats uppgifter om vissa underbefälsbefattningar av mera kvalificerad natur. Bland befattningarna finnes olika befattningar i yrkestjänst samt ett antal inretjänstbefattningar. Som exempel på mera kvalificerade befattningar kan här nämnas håtbefälhavare och maskinist på plutonlandstigningsbåt, vissa befattningar i teknisk tjänst vid batterier, chef för rörlig arbetsstyrka m. m. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma för vilka typer av befattningar de för nästa budgetår föreslagna flaggfurirsbeställningarna bör avses.

Beträffande kustartilleriets underbefäl i övrigt föreslår departementschefen att tio beställningar för överfurir i Ma 14 tillkommer samt att beställningar indrages för 14 furirer i Ma 11 eller 10, 14 furirer i Me 11 eller 10 samt 20 instruktörsaspiranter i Mf 8 eller 7.

I likhet med marinchefen räknar departementschefen med att en arvodesbefattning för besiktningsofficer i 1:30 vid Gotlands kustartilleriförsvar utgår.

4. Marinchefen har föreslagit att inspektören för den skeppstekniska tjänsten skall få biträdas av en marindirektör av 1. graden, vilken innehar beställning som ursprungligen avsetts för annat ändamål. Enligt vad som upplysts har befattningshavaren alltsedan år 1954 tjänstgjort vid inspektionen. Departementschefen vill icke motsätta sig att så sker även fortsättningsvis i avbidan på prövning av 1954 års utredning rörande vissa personalkårer inom försvaret. Beställningen bör emellertid indragas vid dessförinnan uppkommande ledighet.

Riksdagen har år 1955 fattat beslut rörande utbyggnad av mariningenjörkåren med en ny kategori mariningenjörer. Marinchefen har anmält att för nästa budgetår erfordras beställningar för nio mariningenjörer av den nya typen. Departementschefen förutsätter med anledning härav att nio

beställningar för mariningenjör i befodringsgång inrättas med placering i lönegraderna 16—23 i överensstämmelse med beslut vid 1955 års riksdag. I enlighet med riksdagens bemyndigande ankommer det på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser om inplacering i befodringsgång av ifrågavarande mariningenjörer. Som tidigare anförts förutsätter departementschefen att nio underofficersbeställningar vid flottan tills vidare vakanthålles.

Ett i samband med rationaliseringen av Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvaret uppkommet behov av en beställning för mariningenjör av 2. graden, avsedd för artilleriingenjör vid kustartilleriförsvaret, bör tillgodoses genom utnyttjande av en beställning för teleingenjör vilken ej vidare erfordras för tidigare avsett ändamål.

6. Departementschefen tillstyrker att behovet av nya kontorsbiträdestjänster i Ca 8 tillgodoses genom om disponering av nu befintliga tjänster på sätt civilförvaltningen föreslagit.

För budgetåren 1954/57 har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att i avseende å de under arméns och marinens allmänna avlöningsanslag redovisade militära och civilmilitära kårerna samt den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder — såsom meddelande av vikariatslöneförordnande, vakanssättningar m. m. — som betingas av övergången till den nya organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning (prop. 1954: 110; SU 1954: 134; rskr. 1954: 320). Såsom departementschefen anför under punkt 1 i det föregående bör Kungl. Maj:t inhämta riksdagens bemyndigande att under budgetåret 1957/58 vidtaga motsvarande provisoriska åtgärder.

Under hänvisning till vad chefen för handelsdepartementet anför där om i årets statsverksproposition (bil. 12, punkt 69) föreslår departementschefen att inflytande ersättningar för vissa avlöningskostnader åt personal på statens isbrytarfartyg tillgodoföres förevarande anslag över en särskild uppbördspost, Ersättning för avlöningskostnader på statens isbrytarfartyg, om förslagsvis 450 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. skulle enligt departementschefens beräkningar uppgå till 77 600 000 kronor eller 3 000 000 kronor mera än det belopp, som anvisats för innevarande budgetår.

Utskottet har vid sin granskning av de under nu ifrågavarande punkt föreslagna personalförändringarna icke funnit något vara att erinra.

Den av 1955 års riksdag beslutade utbyggnaden av mariningenjörkåren med en ny kategori mariningenjörer synes utskottet böra fullföljas i enlighet med departementschefens föreliggande förslag. Detta innebär, att nio beställningar för mariningenjör i befodringsgång inrättas med placering i lönegraderna 16—23.

Under hänvisning till vad utskottet anfört under arméns motsvarande anslag beträffande inrättande av underbefälsbeställningar i högre lönegrad än Ma 14 vill utskottet tillstyrka, att i fråga om flottan 20 beställningar för högbåtsman i Ma 14 uppflyttas till Ma 15 och beträffande kustartilleriet 10 beställningar för överfurir i Ma 14 utbytas mot beställningar för flaggfurir i Ma 15.

Åberopande det anförda och under hänvisning i övrigt till vad utskottet anfört under arméns motsvarande anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i vederbörliga personalförteckningar för marinen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957 föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende på personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom Kungl. Maj:ts brev den 1 juni 1956 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av marinens personalförteckningar för budgetåret 1956/57;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å staterna för militära och civilmilitära kårer vid marinen vidtaga provisoriska åtgärder i enlighet med vad departementschefen i förberörda statsrådsprotokoll förordat;

d) godkänna följande avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	43 300 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	1 110 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	720 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	16 200 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	17 450 000
	<hr/>
Summa kronor	78 780 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	670 000
Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	60 000

Ersättning för avlöningskostnader på statens is- brytarfartyg, förslagsvis	450 000
	Nettoutgift kronor 77 600 000

e) till *Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 77 600 000 kronor.

17:o) **Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 97) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 90 300 000 kronor, har Kungl. Maj:t i förberörda proposition nr 110 (punkt 17, s. 174—221) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i vederbörliga personalförteckningar för flygvapnet, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom Kungl. Maj:ts brev den 1 juni 1956 fastställts att lända till efter rättelse för tillämpningen av flygvapnets personalförteckningar för budgetåret 1956/57, dels godkänna vad departementschefen föreslagit i fråga om åtgärder för att förbättra tillgången på flygande personal samt beträffande förmåner för fältflygare vid frivillig korttidstjänstgöring och premie (omskolningstillägg) för reservofficerare, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å ordinarie personal vid flygvapnet vidtaga av departementschefen förordade provisoriska åtgärder, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1957/58, dels ock till Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 90 300 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 86 700 000 kronor.

Utskottet lämnar i det följande under rubriken »Personalförändringar m. m.» en kortfattad redogörelse i huvudsak endast för de av departementschefen förordade ändringarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattningar. Vid framställningen följer utskottet den punktindelning, som använts i propositionen. För närmare kännedom om de av departementschefen framställda förslagen torde få hänvisas till propositionen.

Personalförändringar m. m.

1. En fortsatt förstärkning av flygstabens personalorganisation synes departementschefen erforderlig. Departementschefen föreslår därför att för

personalavdelningen inrättas en beställning för kapten i Ma 27 samt att en kaptensbeställning i Ma 27 och en tjänst för stabsredaktör i Ce 25 tillkommer för pressektionen i utbyte mot en löjtnantsbeställning respektive en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30. Vidare föreslår departementschefen att en beställning för kapten i Ma 27, avsedd för aspirant vid flygstaben, inrättas i utbyte mot en löjtnantsbeställning.

I anslutning till vad departementschefen anfört i statsverkspropositionen (bil. 6, s. 242) föreslår departementschefen härjämte att för nästa budgetår inrättas en tjänst för filmregissör i Ce 27.

2. Beträffande eskader- och flygbasområdesstaber tillstyrker departementschefen att en beställning inrättas för major eller kapten i Ma 30/27, avsedd för chef för signalavdelningen vid eskaderstab, samt att två befattningar för pensionerade underofficerare i 1:22 och två befattningar för pensionerade officerare i 1:30 utgår.

3. I fråga om luftbevakningens förband och skolor räknar departementschefen med en fortsatt utbyggnad av personalorganisationen. Departementschefen föreslår för nästa budgetår att två kaptensbeställningar i Ma 27 utbytes mot beställningar för majorer i Ma 30, att en kaptensbeställning i Ma 27 tillkommer i utbyte mot en löjtnantsbeställning samt att beställningar inrättas för tio flygtekniker i Ca 15.

7. Departementschefen tillstyrker att en kaptensbeställning i Ma 27, avsedd för chef för förberedande fältflygarskolan, tillkommer i utbyte mot en löjtnantsbeställning samt att en beställning för förvaltare i Ma 21 tillkommer i utbyte mot en beställning för fanjunkare i Ma 19.

9. Departementschefen tillstyrker att i utbyte mot tre löjtnantsbeställningar inrättas tre beställningar för kapten i Ma 27, varav en är avsedd för F 5 (chef för specialdivisionen), en för F 16 (chef för femte divisionen) och en för flygkrigshögskolan.

I fråga om sjukvårdsunderbefälet vid flygvapnet tillstyrker departementschefen att tio överfurirsbeställningar i Ma 14, avsedda för sjukvårdsunderbefäl, tillkommer i utbyte mot tio furirsbeställningar i Me 11 eller Me 10.

Beträffande antalet beställningar för nästa budgetår för furirer, fältflygare av 2. graden och flygnavigatörer av 2. graden i Me 11 eller Me 10 räknar departementschefen med en minskning med 56 beställningar (utöver de tio beställningar för sjukvårdsfurirer som enligt vad förut sagts skall utbytas mot överfurirsbeställningar). Antalet beställningar för nämnda kategori bör således upptagas till $(500 - 10 - 56 =) 434$. I enlighet med myndigheternas förslag räknar departementschefen vidare med en ökning med 44 beställningar för furirsaspiranter, fältflygare av 3. graden och flygnavigatörer av 3. graden i Mf 8/7 till $(124 + 44 =) 168$. För innevarande budgetår upptagna beställningar för korpraler i Mha 2, till antalet 40, erfordras icke för tiden efter den 1 oktober 1957. Under tiden den 1

juli—den 1 oktober 1957 bör antalet sådana beställningar utgöra 33. Någon ökning av antalet beställningar för meniga i Mha 1 räknar departementschefen icke med.

11. Såsom departementschefen framhöll föregående år (jfr prop. 1956: 110, s. 193) vid anmälan av de då framlagda förslagen till förstärkning av personalorganisationen för den militära väderlekstjänsten, är en utökning av organisationen nödvändig om väderlekstjänsten skall kunna fungera på ett tillfredsställande sätt. Departementschefen anser sig nu, sedan även statens organisationsnämnd förklarat sig biträda flygvapenchefens förslag, kunna förorda att en fortsatt utbyggnad av personalorganisationen för den militära väderlekstjänsten sker i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag, som flygvapenchefen framlagt. Med hänsyn till svårigheten att rekrytera meteorologpersonalen måste utbyggnaden ske successivt under loppet av ett antal år.

För nästa budgetår är departementschefen beredd tillstyrka att tjänster inrättas för en förste stabsmeteorolog i Ca 31, tre meteorologer i Ca 27, två meteorologassistenter i Ce 16, fyra tekniska biträden i Ce 11 och, i stället för föreslagna tjänster för stansoperatris i Ce 8, en biträdestjänst för skriv- och kontorsgöromål. Samtliga tjänster avses för flygstabens väderleksavdelning. Vidare föreslår departementschefen dels att två för innevarande budgetår inrättade meteorologtjänster, nämligen en tjänst för förste stabsmeteorolog i Ce 31 och en tjänst för stabsmeteorolog i Ce 29, ordinariesättes och dels att följande, likaledes för innevarande budgetår inrättade extra tjänster, nämligen två tjänster för meteorologassistent i Cg 16, en tjänst för kontorist i Cg 13 och fyra tjänster för tekniskt biträde i Cg 11, omvandlas till extra ordinarie tjänster.

Departementschefen räknar vidare med att 19 tjänster för tekniskt biträde i Ce 8, avsedda för förbandens väderleksstationer, utbytes mot tjänster för tekniskt biträde i Ce 11.

13. En fortsatt förstärkning av den tekniska personalen vid flygvapnet är enligt departementschefen erforderlig. För nästa budgetår tillstyrker departementschefen *dels* att för flygvapnets radarskola inrättas en tjänst för driftingenjör i Ce 25 ävensom, i utbyte mot tio beställningar för flygtekniker i Ca 15, beställningar för fem förste mästare i Ca 19 och fem mästare i Ca 17, *dels* att för flygvapnets tekniska skola inrättas beställningar för två mästare i Ca 17 och tre flygtekniker i Ca 15, *dels* att för de flottiljer, som nästa budgetår beräknas komma att tillföras ny flygplanmateriel, inrättas två beställningar för verkmästare i Ca 21 i utbyte mot två beställningar för mästare i Ca 17 samt 35 beställningar för flygtekniker i Ca 15, *dels* att för flottiljer som tillföres ny elektrisk och elektronisk materiel för utbildnings- och övningsändamål inrättas tre beställningar för flygtekniker i Ca 15, *dels ock* att i anledning av beräknad leverans under nästa budgetår av viss ny vapenmateriel beställningar inrättas för tre flygtek-

niker i Ca 15 och — i utbyte mot beställningar för två förste mästare i Ca 19 och tre mästare i Ca 17 — beställningar för fem verkmästare i Ca 21.

15. I anledning av civilförvaltningens förslag i fråga om personal för kassatjänsten tillstyrker departementschefen att i utbyte mot fem kontoristtjänster i Ca 13 inrättas fem kanslibiträdestjänster i Ce 11 (en för envar av F 8, F 9, F 10, F 12 och F 18).

Civilförvaltningens förslag till omfördelning av kontorsbiträdestjänster och tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål har departementschefen icke något att erinra emot.

18. I anslutning till vad departementschefen anfört i det föregående vid anmälan av flygförvaltningens avlöningsanslag föreslår departementschefen att följande beställningar och tjänster utgår ur flygvapnets personalförteckningar, nämligen beställningar för två flygingenjörer av 1. graden i Ca 29 och en förvaltare i Ma 23 (i kassatjänst) samt tjänster vid flygstaben för en kansliskrivare i Ca 15, en kontorist i Ce 13 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål.

I enlighet med vad departementschefen anfört vid anmälan av rationaliseringsverksamheten och andra organisationsförändringar inom försvaret bör en kontorsbiträdestjänst i Ca 8, avsedd för F 10, uppföras på flygvapnets personalförteckning.

Åtgärder för att förbättra tillgången på flygande personal

Rekryteringen av flygförarpersonal är icke tillfredsställande. Detta kan orsaka brister i krigsorganisationen och är därför ägnat att inge allvarlig oro. Departementschefen finner det ur beredskapssynpunkt vara av största vikt att åtgärder vidtages för att flygvapnet skall förfoga över tillräckligt antal förare av krigsflygplan. För nästa budgetår har departementschefen dock inte funnit möjligt att biträda mer än vissa av de i detta syfte framlagda förslagen.

Höjning av premier till fältflygare (flygnavigatörer) och förbättring av deras befordringsmöjligheter. I likhet med flygvapenchefen anser departementschefen det nödvändigt att höja tjänstepremierna för att förbättra rekryteringen och uppmuntra till kvarstannande efter kontraktstidens slut. Flygvapenchefens förslag i fråga om storleken av tjänstepremierna kan departementschefen dock ej helt biträda. Departementschefen föreslår att premierna höjes till att motsvara det antal månadslöner som framgår av följande tabell.

Antal månadslöner om tiden för anställning som fältflygare omfattat						
endast första anställningstiden	första anställningstiden och därutöver					
	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
16	27	36	44	46	47	48

För flygnavigatör bör tjänstepremie liksom nu utgå med 80 % av det belopp, vartill fältflygare är berättigad.

Departementschefen biträder flygvapenchefens förslag att den reduktion av tjänstepremie, som nu gäller enligt 4 § kungörelsen 1953:670 för anställningshavare i statstjänst m. m., skall upphöra.

Vidare bör fältflygare (flygnavigatör), som tvingas avgå till följd av skada ådragen under flygtjänsten, äga uppbära intjänt del av tjänstepremie, dock lägst 50 % av den lägsta tjänstepremie, som skulle ha kunnat erhållas vid kontraktstidens slut.

Departementschefen föreslår att 6 § kungörelsen 1953:670 erhåller sådan ändrad lydelse att tjänstepremie efter avliden fältflygare (flygnavigatör) utgår med oducerat belopp till anhörig, gentemot vilken den avlidne varit försörjningspliktig.

Förslaget i fråga om tjänstepremierna torde ej i någon nämnvärd utsträckning komma att påverka i statsverkspropositionen under anslaget Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder för sådana premier beräknat medelsbehov för nästa budgetår.

Beträffande *premier för fullgjorda repetitionsövningar* föreslår departementschefen en höjning av premien för de obligatoriska repetitionsövningarna till 750 kronor och av premien för frivillig repetitionsövning till 1 500 kronor. I anslutning till vad förut föreslagits i fråga om tjänstepremierna, bör någon reduktion av premien för frivillig repetitionsövning icke äga rum för anställningshavare i statstjänst m. m.

Kostnaderna för nästa budgetår för den föreslagna höjningen av premierna för repetitionsövningar uppskattas till cirka 25 000 kronor och belastar förevarande anslag.

Rekrytering av icke flygande officerare. Flygvapenchefen har genom Kungl. Maj:ts beslut den 22 september 1955 och den 19 oktober 1956 medgivits antaga ett antal underofficerare, reservofficersaspiranter och i flygtjänst ej godkända officersaspiranter till officersutbildning på aktiv stat i marktjänst. Departementschefen räknar tills vidare med att, liksom hittills, bemyndigande skall kunna lämnas flygvapenchefen att för varje särskilt år, inom ramen för befintliga stater, antaga och utbilda aspiranter för sådana officersbefattningar inom flygvapnet som icke fordrar flygutbildning.

Rekrytering av flygande reservofficerare. Departementschefen biträder flygvapenchefens förslag om återupptagande av rekryteringen av flygande reservofficerare. Rekrytering bör dock ske endast så länge brist råder på övrig flygförarpersonal. Vidare bör rekryteringen begränsas till högst femton reservofficerare för år.

Departementschefen anser sig i huvudsak kunna tillstyrka vad flygvapenchefen föreslagit i fråga om utbildnings- och tjänstgöringsförhållandena för den nya kategorien reservofficerare. I fråga om de premier som

föreslagits kan departementschefen tillstyrka en utbildningspremie på sammanlagt 9 000 kronor samt, i anslutning till vad som i det föregående föreslagits för fältflygare, premie med 750 kronor för varje obligatorisk repetitionsövning och med 3 000 kronor för varje frivillig repetitionsövning.

Den avsevärt längre utbildningstiden (37 månader mot 26 månader för de reservofficerare som rekryterades 1951—1953) och den utökade tjänstgöringsskyldigheten efter officersutnämningen (90 dagar varje år mot för närvarande 45 dagar vartannat år) medger att reservofficer på ett helt annat sätt än tidigare kan utnyttjas som förare av krigsflygplan. Flygvapenchefen räknar med att den nya kategorien reservofficerare skall kunna krigsplaceras i förbandens flygstyrkor under omkring sex år.

Reservofficerarna bör även kunna bli av betydelse för civilflygets rekrytering, varigenom den civila luftfartens behov av att rekrytera bland aktiva officerare kan beräknas minska.

Förslaget i fråga om reservofficerarna innebär för nästa budgetår inga andra kostnader än för rekrytering och utbildning.

Förmåner för fältflygare vid frivillig flygtjänstgöring m. m.

Departementschefen biträder flygvapenchefens förslag att fältflygare vid frivillig korttidstjänstgöring skall äga åtnjuta löneförmåner enligt för aktiv personal gällande grunder. Kostnaderna, som torde få bestridas från förevarande anslag, uppskattas för nästa budgetår till cirka 15 000 kronor.

Gentemot förslag att fältflygare skall kunna medges att i en följd fullgöra två repetitionsövningar har departementschefen ej något att erinra.

Departementschefen biträder vidare förslag om premie till reservofficer, som i anslutning till ordinarie repetitionsövning fullgör frivillig tjänstgöring under minst 45 dagar för omskolning till ny flygplantyp. Premien bör utgå med samma belopp som i det föregående föreslagits för fältflygare som fullgjort frivillig repetitionsövning, nämligen 1 500 kronor. Kostnaderna, som torde bestridas från flygvapnets anslag till avlöningar till personal i flygvapnets reserv, kan för nästa budgetår beräknas till cirka 10 000 kronor.

Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar av gällande bestämmelser, som föranledes av vad departementschefen föreslagit i det föregående, ävensom att meddela de föreskrifter i övrigt, som kan erfordras för genomförande av förslagen.

Riksdagen har för budgetåren 1954/57 bemyndigat Kungl. Maj:t att i avseende å de under arméns och marinens allmänna avlöningsanslag redovisade militära och civilmilitära kårerna samt den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder — såsom meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakanssättningar m. m. — som betingas av övergången till den nya förvaltningsorganisationen. Såsom närmare utvecklat under punkten Vissa för flera försvarsförvaltningar gemensamma

frågor bör Kungl. Maj:t inhämta riksdagens bemyndigande att under budgetåret 1957/58 vidtaga motsvarande provisoriska åtgärder.

Det sammanlagda medelsbehovet under flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. skulle enligt departementschefens beräkningar uppgå till 90 300 000 kronor eller 3 600 000 kronor mera än det belopp, som anvisats för innevarande budgetår.

Utskottet. Med hänsyn till att rekryteringen av flygförarpersonal icke är tillfredsställande, vilket kan orsaka allvarliga brister i krigsorganisationen, har departementschefen framlagt vissa förslag till åtgärder i syfte att i möjligaste mån förbättra tillgången på flygande personal. Utskottet har vid sin granskning av dessa förslag funnit desamma vara väl grundade. Utskottet kan sålunda tillstyrka, att nu utgående tjänstepremier åt fältflygare (flygnavigatörer) höjas. Vad departementschefen härutinnan föreslagit synes utskottet böra godtagas. Detsamma gäller förordad höjning av premien för fullgjorda repetitionsövningar.

Under erinran om att för tjänstgöring såsom flygförare numera rekryteras endast officerare på aktiv stat och fältflygare, vill utskottet av ovan anförda skäl tillstyrka förslaget om återupptagande av rekryteringen av flygande reservofficerare. Utskottet delar härvid departementschefens mening, att denna rekrytering bör ske endast så länge brist råder på övrig flygförarpersonal och att rekryteringen begränsas till högst femton reservofficerare för år. Beträffande dessa reservofficiärens utbildnings- och tjänstgöringsförhållanden samt till dem utgående premier vill utskottet tillstyrka, vad departementschefen härutinnan förordat.

I syfte att stimulera den frivilliga korttidstjänstgöringen, vilket särskilt i nuvarande läge ansetts vara av stor betydelse för flygvapnets beredskap, har utskottet icke något att erinra mot att förutvarande fältflygare under dylik tjänstgöring få åtnjuta löneförmåner enligt för aktiv personal gällande grunder.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit med avseende å åtgärder för att förbättra tillgången på flygande personal synes jämväl böra godtagas.

Av departementschefen under förevarande punkt förordade personalförändringar m. m. har utskottet funnit sig böra lämna utan erinran. Detsamma gäller även den verkställda anslagsberäkningen.

Åberopande det anförda och under hänvisning till vad utskottet anfört under arméns motsvarande anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i vederbörliga personalförteckningar för flygvapnet, som för anledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1957 föreslagit;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i tillämp-

liga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom Kungl. Maj:ts brev den 1 juni 1956 fastställts att lända till efter rättelse för tillämpningen av flygvapnets personalförteckningar för budgetåret 1956/57;

c) godkänna vad departementschefen i förberörda statsrådsprotokoll föreslagit i fråga om åtgärder för att förbättra tillgången på flygande personal samt beträffande förmåner för fältflygare vid frivillig korttidstjänstgöring och premie (omskolningstillägg) för reservofficerare;

d) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å ordinarie personal vid flygvapnet vidtaga provisoriska åtgärder i enlighet med vad departementschefen i förberörda statsrådsprotokoll förordat;

e) godkänna följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	48 300 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	1 360 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	560 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	22 500 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	19 550 000
<u>Summa kronor</u>	<u>92 270 000</u>

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	470 000
Avlöningar till viss personal i verkstadsdrift, <i>förslagsvis</i>	1 500 000
<u>Nettoutgift kronor</u>	<u>90 300 000</u>

f) till *Flygvapnet*: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 90 300 000 kronor.

Stockholm den 7 maj 1957

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Gillström, Näsström, Boman, Gustaf Andersson, Ivar Johansson, Sundelin, Thun, Bergman, Pålsson, Rikard Svensson, Mossberger, Söderberg, Anders Johansson och Svärd; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Akerström, Malmborg, Thapper, Ståhl, Persson i Växjö, Svensson i Alingsås, Gustafsson i Stockholm, Widén, Nilsson i Göingegården, Karlsson i Olofström, Cassel, Gustafsson i Skellefteå, Hansson och Lassinantti.

Reservationer

1) vid *punkten 1* (Vissa för flera försvarsförvaltningar gemensamma frågor) av herr *Ståhl*.

2) vid *punkten 14* (Rationaliseringsverksamhet och andra organisationsförändringar inom försvaret) av herrar *Pålsson*, *Akerström* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 477 och II: 595 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 31, som börjar med »Såsom departementschefen» och slutar med »gjorda yrkandet», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Enligt utskottets uppfattning böra de civila önskemål, som tala för ridskolans bibehållande vid Strömsholm, vägas mot de önskemål — såväl militära som civila — som tala för att körutbildning bör igångsättas vid Norrlands dragonregemente i enlighet med 1956 års riksdagsbeslut. Några av dessa önskemål torde här böra redovisas.

Den militära ridutbildningen hade en synnerligen naturlig och lämplig förläggningssort vid Strömsholm, så länge vår försvarsorganisation upptog icke mindre än sju kavalleriregementen söder om Dalälven och endast ett norr därom. Situationen blir en annan i och med att vi framdeles komma att ha endast ett beridet regemente och detta beläget i Umeå. Av hästbeståndet skola 360 finnas i K 4 i Umeå mot endast 60 respektive 15 på K 1 respektive K 3. Av infanteriregementena skola endast de sju nordligaste bibehålla hästar i sin organisation. Mot bakgrunden härav förefaller det mest naturligt och lämpligt, att den militära rid- och körutbildningen bedrivs till övervägande del i Norrland, där tjänstgöringen skall äga rum. Endast härigenom kan manskap och hästar bibringas den önskvärda för att inte säga nödvändiga anpassningen till och förtrogenheten med den terräng och de klimatförhållanden där de skola ha sin verksamhet, exempelvis stort snödjup och stark kyla. Utbildningen i vintertjänst vid Strömsholm har av naturliga skäl visat sig vara otillfredsställande. En

god utbildning förutsätter, att såväl hästar som rid- och körpersonal under övningstiden äro knutna till det militära förbandet, till övningstruppen. Den nu föreslagna organisationsplanen bryter mot allmänt vedertagen utbildningspraxis, att truppslagsskolor skola ha tillgång till övningstrupp. Det bör också vara angeläget att driva utbildningen av instruktörer i direkt anknytning till förbandet, då man härigenom kan träna dem i truppföring under norrländska förhållanden. Ett intimt samband med det levande förbandet torde över huvud vara nödvändigt för att nå en god utbildning. Erfarenheten har t.ex. visat, att en god ryttare inte alltid är en god truppförare. Den föreslagna planen för Strömsholm upptar huvudsakligen varmlodiga hästar. Truppen och instruktörerna bliva således icke skolade och förtrogna med den kallbodiga hästen, som skall användas i infanteriregementenas organisation.

De lokala förutsättningarna för den av 1956 års riksdag beslutade utbildningen vid Norrlands dragonregemente äro goda. Regementet förfogar över två ridhus med dubbla ridbanor och torde i detta avseende vara bättre lottat än ridskolan vid Strömsholm. Veterinärutrustningen är enligt uppgift från sakkunnigt håll av högsta klass. Vid K 4 finnas två militär-veterinärer. Det kan också framhållas, att 65 remonter avses att per år placeras i Umeå, d. v. s. hela nyrekryteringen. För utbildningens förläggning till K 4 talar inte minst den omständigheten, att såväl beriden som hästanspänd trupp finnes vid regementet. Eftersom den militära rid- och körutbildningens organisation över huvud blir så liten som nu avses, bör den enligt utskottets mening förläggas till den plats, där huvudparten av hästbeståndet finns, alltså i Umeå.

Även viktiga civila intressen tala för utbildningens förläggning till Umeå. Både de kuskar och de hästar, som äro engagerade i den civila skogskörseeln i Norrland, ha en relativt hög medelålder, varför en nyrekrytering är angelägen. En kombinerad militär-civil körutbildning under norrländska förhållanden skulle kunna fylla en viktig uppgift. Utbildningen borde inriktas på både varmlods- och kallblodshästar. Som skäl för utbildningens förläggning till Umeå synes även kunna anföras det förhållandet, att domänverkets och skogsbolagens största skogstillgångar äro belägna i Norrland.»

dels ock utskottets hemställan i nedan angivna del bort ha följande lydelse:

»b) med avslag å Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 477 och II: 595 besluta, att ridskolan vid Strömsholm skall indragas från och med budgetåret 1957/58 samt att i samband därmed körutbildning vid K 4 skall påbörjas.»